

DZIENNIK POLSKI

wychodzi codziennie nie wyłączając niedziel i świąt o godzinie 8. rano

Ogłoszenia przyjmują we Lwowie
 Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański 1. 6 i 7 i Biuro dzienników Ludwika Ploha ulica Karola Ludwika 1. 9.
 We Wiedniu: pp. Haasensteina & Vogler, (Otto Maza), M. Duker, H. Schalek, A. Oppel's Nach., Rudolf Mosse i J. Danneberg; w Paryżu: G. Adam 38 rue de Valenciennes.
 Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 10 centów ad jedyną wiersza drukiem (petit).
 Domieszczenia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komunikaty po kronice za jeden wiersz 50 ct.
 Prywatne korespondencje 15 i nekrologia 20 centów ad wiersza.
 Drobne ogłoszenia 1 1/2 centa od wyrazu. Pomieszczenia i skłopy po 1 ct. od wyrazu.
 Reklamę w rubryce Nadesłane 30 ct. ad wiersza.

Przedpłata wysłać we Lwowie:
 Rocznie 18 zł — półrocznie 9 zł — kwartalnie 5 zł.
 50 ct. miesięcznie 1 zł. 50 ct., za przesyłką do domu dopłaca się 20 ct. miesięcznie.
 Przesyłka pocztowa w państwie austriackim, rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.
 Przesyłka pocztowa za granicę do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 fenigów — do Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.
 Biuro Redakcji „Dziennika Polskiego”, plac Marjański liczba 6 i 7. Telefon Nr. 171.
 Rękopisów w redakcją nie zwraca.

Numer „Dziennika Polskiego” kosztuje 6 ct.

Quod erat demonstrandum!

Lwów 26 października.

Prezes Kola polskiego Eks. Jaworski przemówił wczoraj w izbie i w krótkiej, lecz za to bardzo treściwej mowie wypowiedział to wszystko, co mu na sercu leżało. Jeżeli kiedykolwiek w polityce miało pałne zastosowanie znane określenie starożymskie: *pars pro toto*, — to niezawodnie w tym wypadku. P. Jaworski, zabierając głos w parlamencie wiedeńskim — celem zdefiniowania stanowiska delegacji polskiej wobec nowego rządu — przemawiał jako przewodniczący tej delegacji, równocześnie zaś był wiernym tłumaczem przekonań i dążeń jednego z najwiśszych i najliczniejszych krajów monarchji. To posłannictwo swoje — wielce zaszczytne, ale zarazem trudne i odpowiedzialne niesłychanie — spełnił wczoraj czcigodny prezes Kola w sposób, który do wieńca jego zasług dla kraju, dorzuca jeden liść wawrzynowy więcej. Ze spokojem osiwiłego w bojach parlamentarnych wodza, z werwą młodzieńczą człowieka, który mówi z głębin dzielnego, polskiego serca, p. Jaworski, zwięźle a jedrnie, określił stosunek dotychczasowy Kola w latach ostatnich do dynastji, państwa i... obecnego gabinetu przejściowego.

Delegacja polska stoi niewzruszenie na straży parlamentaryzmu i bołała głęboko nad tegoż ubieżwaniem przez obstrukcję niemiecką. Delegacja ta nie może żadną miarą pogodzić się z panowaniem § 14, gdyż ono stoi diametralnie z jej pojęciem o wysokim znaczeniu parlamentu. Nie brakło też nigdy usiłowań ani czynów z jej strony, przedsięwziętych celem uzdrowienia parlamentaryzmu. Dziś rząd hr. Clary'ego w swej enuncjacji akcentuje konieczność przywrócenia spokoju narodowocię. Tę konieczność Polacy uznają od dawna i dla niej właśnie przyjmowali na siebie niejednokrotnie niewdzięczną rolę pośredników wśród ludów zwaśnianych. Lecz rząd dzisiejszy — i w tym ustępie mieści się najdosadniejsza krytyka dotychczasowej akcji urzędniczego gabinetu — bynajmniej nie przyznaje się do przywrócenia spokoju i ładu w państwie... *Vide* zniesienie rozporządzeń językowych. Rząd ten musi chyba zapoczątkować rozsądną akcję ustawodawczą na polu językowym — i tylko w tej nadziei, delegacja polska gotowa jest współdziałać z rządem, w pracy około przywrócenia spokoju narodowocię wogo.

Z enuncjacji rządowej wieje duch centralistyczno-biurokratyczny, a dla Polaków — autonomistów w duchu taki nie może być chyba sympatyczny i pożądany! Duch ten nie może także obudzić zaufania do obecnego rządu i nie może ułatwić stanowiska Polaków wobec niego... Ustęp końcowy znakomitego przemówienia prezesa Kola poświęcony był zaznaczeniu ponownemu, że Polacy pozostaną wierni swemu przymierzemu ze stronnictwami prawicy. Przeszczególnia gorliwie interesów swego kraju, delegacja polska będzie dążyć do urzeczywistnienia tych wspólnych zasad sojuszu, które oczywiście wypisane stoją w pamiętnym autonomistycznym adresie prawicy. Wprawdzie temi samymi słowami nie określił p. Jaworski przyszłej polityki naszej reprezentacji w radzie państwa, lecz cały tenor jego mowy, zwłaszcza zaś jej ustęp końcowy, na nic innego, jak tylko na § jedno wskazuje wyraźnie.

Reasumując wrzenie się słów hetmana naszej delegacji, stwierdzamy raz jeszcze, że rzadko kiedy p. Jaworski — przemawiając w radzie państwa imieniem polskiej delegacji — był tak wyrazem niepodzielnej opinji całego kraju, tak cudownie dostroił się do niej, jak właśnie w tym wypadku. Lecz nie dość na tem. Mowa jego jest dla całej prawicy nową rekwizycją, a raczej stwierdzeniem ponownym i uroczystym zobowiązań poprzednich, że mianowicie Kolo polskie wytrwa

wiernie i niewzruszenie w obowiązkach czujnej straży hasel i praw autonomistycznych. A przecież właśnie te hasła są główną nicią, wiążącą ze sobą stronnictwa prawicy, więc *ipso facto* Polacy pozostaną temu związkowi bezwarunkowo wierni.

Id erat demonstrandum.

Zdrajcy.

Lwów 26 października.

Telegramy doniosły nam, iż poseł Tuerk na wczorajszym posiedzeniu rady państwa ośmielił się powiedzieć, że „jeżeli Czesi doprowadzą w Czechach do wojny domowej, to wówczas wkroczą do Czech wojska pruskie i zrobią tam porządek”. Poseł austriacki więc w parlamencie austriackim grozi swym współobywatelom austriackim, interwencją obcego mocarstwa!... Do tego nie posunął się dotychczas nawet Wolf, poseł Tuerk może przeto sobie wyrobił patent na to, że on pierwszy jawnie i głośno w parlamencie propaguje zdradę i grozi interwencją obcego mocarstwa. A niestety, stwierdzić należy, że głos p. Tuerka nie został odosobniony, że go nie potępiono jednomyślnie i nie wyrzucono z izby jako jawnego zdrajcę, owszem, wywoły jego spotkały się w radykalniejszej części lewicy z hucznymi oklaskami. Posłowie ci więc solidaryzowali się ze zdrajcą...

Jest to jeden więcej smutny objaw, dowodzący, do czego doprowadzić może zacziświenie szowinistyczne i zaciekłość narodowa, nie licząca się ani ze stosunkami, ani ze słowami. Coś podobnego może się dzieć bezkarnie tylko w Austrii. Ciekawi jesteśmy, jakby ten sam pan Tuerk, który tak tęsknym okiem spogląda ku Prusom, wyglądał w Prusiech, gdyby w tamtejszym sejmie lub parlamencie, Niemiec odważył się wspomnieć o interwencji Austrii lub Rosji. Mimo nietykalności i poseskiej z pewnością zaraz po swej mowie znalazłby się w więzieniu i odpowiadaby przed sądem za swe zdradzieckie słowa. W Austrii natomiast w wyborach niemieckich, rozwydrzonych przez agitację radykalów niemieckich, będzie p. Tuerk uchodził za wielkiego bohatera, a kto wie, czy jutro lub pojutrze nie doniosą telegramy, że te lub owe gminy niemieckie w Czechach, na Śląsku lub Morawach, nie wysłały do niego za tę mowę dziękczynnych telegramów.

My z naszej strony jesteśmy zadowoleni z mowy p. Tuerka, gdyż może ona wpłynąć na pomyślną zmianę w stosunkach parlamentarnych. Mowa ta wskazuje jasno, bez ogródek, dokąd dążą radykałi niemieccy i gdzie ich ideał, i może przez to przyczyni się do opamiętania się inn: stronnictwa niemieckie, które wprawdzie należą do *Gemeinbürgerschaft*, ale nie wyrzekły się jeszcze patriotyzmu austriackiego. Mówiące ciągle o swoim patriotyzmie austriackim i przywiązaniu do dynastji stronnictwo wierno konstitucyjne, chlubiące się swą miłością dla tronu stronnictwo liberalne, uważające się za wzór patriotów stronnictwo antysemitki, a wreszcie drobna grupa wolnego zjednoczenia niemieckiego, powinny z tej mowy wyciągnąć konsekwencje i przyjąć wreszcie do przekonania, że nie wypada im razem siedzieć i iść ręką w rękę z tymi, co otwarcie głoszą zdradę i wolają wojska pruskie do rozbioru Austrii. Powinny one zrozumieć, że nie ma dla nich miejsca w tej *Gemeinbürgerschaft*, w której zasiada Tuerk i ci wszyscy, co wywoły jego witali hucznymi oklaskami. Jeżeli zaś stronnictwa te nie wyciągną z mowy Tuerka odpowiednich konsekwencji, wówczas złożą dowód, że i one nie są lepsze od sznerekowskich prusochłów i że wysuwana przez nich ciągle na pierwszy plan wierność i miłość dla tronu i dynastji, jest tylko czystem frazesem, nie mającym żadnej etycznej wartości.

„Neutralny” gabinet hr. Clary'ego również może dla siebie wyciągnąć z tego naukę. Dziś wie on, dla jakich to ludzi cofną rozporządzenia językowe i jakim to ludziom idzie na rękę i udzieli clem swem postępowaniem poparcie. Panu Tuerkowi zaś należy się prawdziwa wdzięczność za to, że w swym oratorskim zapale odkrył karty i zwrócił uwagę narodów Austrii, dokąd dążą radykałi niemieccy. Dziś więc, gdy karty są odkryte: *caveant consules!*

Nowi ministrowie.

Pragnąc jak najczęściej podawać czytelnikom naszym ilustracje, dotyczące bieżącej chwili, zamieszczamy dziś portrety trzech członków nowego gabinetu: prezesa tegoż gabinetu i Polaków, w nim zasiadających.

Kazimierz Chłędowski, minister dla Galicji.

Hr. Clary Aldringen, kierownik gabinetu.

Dr. Seweryn Kniaziołucki, kierownik ministerstwa skarbu.

Z targów piędnych.

Wiedeń 24 października.

(fr.) Uspokoili się wprawdzie chwilowo rozbukane fale burzy, jaka szalała w ubiegłym tygodniu na targu walorów żelaznych, ale posiadacze ich wciąż jeszcze trzęsą się ze strachu. Wiara w trwałość haussy tych papierów zachwiana bowiem u nich gruntownie. Dwa dni niżki wystarczyły, ażeby setki egzystencji zniszczyć i wszystkich słabszych spekulantów, operujących kilkoma lub kilkunastoma tysiącami guldenów, wyparować z ich pozycji, a i tacy, których nie można zaliczyć do słabych i którzy utrzymali się jeszcze na falach, rozporządzając dziesiątkami i setkami tysięcy, czują to dobrze, że gdyby baissa była potwała jeszcze jeden dzień tylko, i oni byliby zostali zniezieni z widowni i wszystkoby stracili. Jestto już dziś publiczną tajemnicą, że niezliczone kantory giełdowe, które w ciągu dwóch lat ubiegłych rozmaitymi czysto najniegodziwszymi środkami zaczęły publicznie do gry w walorach żelaznych, dużo przyczyniły się do wywołania obecnej katastrofy, przez to, że zażądały nagłe znacznego podwyższenia zadatków, złożonych przez swych klientów, a nie otrzymawszy go w ciągu godziny, wystawiały bezwzględnie na sprzedaż po jakiejś cenie papiery swych klientów. Istnieje podejrzenie, że niektóre kantory postępując tak brutalnie, działały w porozumieniu z potentatami kartelu żelaznego i dla tego komisarz rządowy giełdy zapowiedział, że zarządzi śledztwo w tej sprawie — ale ileż to już razy zapowiadano podobne śledztwa i nie nie wyśledzono!

Na pociechę posiadaczy walorów żelaznych rozgłaszają obecnie pisma giełdowe, że nie ma dla nich żadnego powodu do zaniepokojenia, bo konjunktury przemysłu żelaznego wcale się nie pogorszyły w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego i w ciągu trzech kwartałów bieżącego roku tyle wyprodukowano, co w ciągu trzech pierwszych kwartałów roku ubiegłego. Byłto to słuszny argument, ale tylko w tym razie, gdyby kurs papierów żelaznych był obecnie ten sam, co o tej porze w roku ubiegłym. Tymczasem tak nie jest: produkcja się nie powiększyła, obszar zbytu austriackiego przemysłu żelaznego raczej się zmniejszył skutkiem konkurencji przemysłu węgierskiego, a jednak nawet najniższe kursa papierów żelaznych z okresu przeszłotygodniowej paniki są jeszcze o kilkadziesiąt procent wyższe od kursów zeszłorocznych. I tak: za prakcie akcje żelazne płacono o tej porze w roku ubiegłym od 700 do 800 zł., dziś mają one kurs 1340, alpiny nie dosięgają kursu 180, a dziś stoją na 265 i t. d. — I jakże to pogodzić jedno z drugim, że produkcja żelaza nie zwiększyła się ani o jeden centnar metryczny, lecz wynosi akurat tyle, co w roku ubiegłym, t. j. 3.750.000 centnarów metrycznych, a kursowa wartość akcji żelaznych podokroczyła o 30 i 40%. — W Niemczech papiery żelazne, jak n. p. akcje huty Laura przynoszą 15% dochodu, u nas zaś alpiny nawet przy najniższym kursie z ubiegłego tygodnia (237), dają zaledwie 3% dochodu. Wobec takich stosunków śmiało można twierdzić, że krach walorów żelaznych jeszcze nie jest zakończony. Wstrzymali go w polowie drogi swemi zakupami interwencyonmi ci potentaci finansowi, którzy jeszcze nie pozbyli się swych akcji żelaznych, oni potrzebują jeszcze przez pewien czas lepszych kursów, ale gdy raz pozbędą się korzystnie tych papierów, wtedy dopiero kurs ich będzie kolokwał i nikt nawet przewidzieć nie może, gdzie się zatrzyma.

Podobną przyszłość przepowiedzieć można także akcjom przedsiębiorstw naftowych, skoncentrowanych do tej pory w rękach potężnego kartelu naftowego. I one mają kurs nieproporcjonalnie wysoki, ale jak się zdaje akcja ustawodawcza przeciw kartelowi, jaka już się przygotowała, skierowana będzie w pierwszym rzędzie przeciw kartelowi naftowemu i musi wywołać znaczne perturbacje na targu tej kategorii papierów. Bardziej bowiem pasywnego, bardziej składowego kartelu jak naftowy, trudno sobie wyobrazić, a podczas, gdy inne kartele w równej mierze gniołają bogatych jak i biednych, to ostrze naftowego kartelu zwrócone jest niemal wyłącznie przeciw uboższym warstwom ludności. Decyduje on bowiem o cenie artykułu konsumcyjnego, który zali-

czyć należy do najniezbędniejszych, niemal tak, jak chleb i sól, bo przecie w ciemnościach nikt żyć nie potrafi. Konsumcja nafty w obrębie Austrii wynosi 1 1/2 miliona centnarów metrycznych rocznie, to znaczy, że każde podwyższenie ceny nafty tylko o 50 ct. na centnarze czyli o 1/2 na kilogramie, nakłada na ludność nowy haracz w sumie 750.000 zł. rocznie. W rzeczywistości jest ten haracz o wiele większy, bo gdy kartel podwyższy cenę nafty w sprzedaży hurtownej o 1/2 centa na kilogramie, to w handlu drobiazgowym podnosi ją zaraz o centa lub nawet i dwa. Ten ciężar zaś spada niemal wyłącznie na barki ludzi biednych, bogaci bowiem coraz mniej nafty zużywają, gdyż zaprowadzają w swych mieszkaniach oświetlenie gazowe i elektryczne, człowiek zaś biedny musi się obchodzić swą lampką naftową.

Farmy polskie w Transwaalu.

Obecnie, kiedy z powodu toczącej się na dalekim południu wojny, zwróciły się tam oczy całego świata, nie od rzeczy będzie przypomnieć, że w tym kraju istnieją farmy, a nawet całe osady polskie. Zapewne, że nie ma zakątką na świecie, gdzie nie było kogoś z naszych; pewne jednak i to, że nie we wszystkich kierunkach odbywa się z równą siłą nasz ruch emigracyjny. Do niedawna jeszcze stanowiła Ameryka główną, jeżeli nie jedyną atrakcję polskiego wychodźstwa. Dopiero przed dziesięciu laty więcej laty skierowała się pewna część emigrantów (pochodzących przeważnie z księstwa poznańskiego) do Australji, gdzie też w okolicy Wimsora w południowej Nowej Walji założono kilka osad polskich. Osadnicy ci trudnią się głównie rolnictwem i hodowlą bydła i — jak znający stosunki tamtejsze utrzymują — powodzi się im nie źle.

W roku 1895 przesiedliło się jednak wielu z nich do Afryki południowej, albowiem właśnie wówczas rozszalała się wieść o odkryciu ogromnych pokładów złota w Transwaalu. Gorączka, jaką wywołała wieść ta wśród wszystkich przedsiębiorczych duchów starego świata, popchnęła także nowych wychodźców polskich do szukania szczęścia na dolnej południowej „czarnej łące” i wkrótce już zebrał się tam waleki pokazy zastęp naszych ziomków.

Jako kopacze złota nie mieli oni wszakże powodzenia. Byli to bowiem prawie wyłącznie wieśniacy z Poznańskiego, ludzie biedni, którzy marzyli nawet nie mogli o zebraniu funduszu, potrzebnego na zakupno nicodownych maszyn i przyrządów, bez których dobywanie drogiego kruszcu ze skał transwaalskich jest prostem niepodobieństwem.

Zawiedzeni w swoich nadziejach, zamysłali już porzucić nieogrodną ziemię, gdy zjawił się wśród nich niejaki Czarliski, inżynier posiadający w służbie amerykańskiego towarzystwa „Drill Company”, posiadającego swe kopalnie w Brakpan, przy linii kolejowej Johannesburg-Heidelberg. On skupił rozproszonych, a znając dokładnie miejscowe stosunki, wskazał im sposób łatwego i dobrego zarobku. Wszędzie naokół złotodajnych kopalni podpadło tam było wówczas rolnictwo, bo ci, co dawniej uprawiali ziemię, chwycili za oskardki i kilofy, ażeby ze skalnych wnętrzości dobywać złota. Liczba pracujących w kopalniach wzrastała z dnia na dzień, a cena wszelkich produktów ziemnych i wszelkiej żywności wzrastała równomiernie, bo nie było komu zająć się dostarczaniem tych artykułów. Na tę właśnie okoliczność zwrócił Czarliski uwagę swych „odaków”, a ci, pojawiający, jak korzyści nastęrczał im szczęśliwy zbieg okoliczności, zabrali się bezwzględnie i energicznie do dzieła. Zająwszy większą przestrzeń ziemi, mniej więcej 11 kilometrów na południe od Brakpan, w kierunku ku Volksrut (gdzie niedawno temu zbierały się główne siły Boerów pod wodzą generała Jouberta), zaczęli wznosić farmy, względnie uprawiali domy, opuszczone przez dawnych swych właścicieli, którzy wywedrowali do kopalni, zaprzestając zupełnie uprawy roli, a tem samem tracąc — według praw tamtejszych — wszelkie do gospodarstw swych prawa. Prędko doprowadzili do porządku ogrody owocowe i pola i poczęli dostarczać górnikom i inżynierom w Brakpan, Wakerstarcem i Heidelbergu żywności, nabiału, jaj, owoców, jarzyn i t. d.

Misjonarz O. Kalt R. niex (z którego listu —

PAMIĘTNIK MUNIA

przepisał

M. BAŁUCKI.

— W takim razie najlepiej było, abyś unikał przykrości spotykaania tych pań i przestał bywać u mnie... — powiedziała z dumą i wyzysła z pokojku.

Było to formalne wypowiedzenie mi domu, do czego się też w zupełności zastosowałem i przestałem odtąd bywać u cioci.

VIII.

Nie sprawiło mi to wcale przykrości, bo uczułem się teraz dopiero zupełnie wolny i mogłem cały czas poświęcić mojej najdroższej Fifijs, do której się z każdym dniem coraz więcej przywiązywałem. Ale bo cóż też to było za łube dziewczę, jak uważając na mnie, jak ulegała mej woli, zachowaniem, a nawet kaprysom. Wiedząc n. p., że niechętnie okiem patrzyłem na jej częste spacery po plantach z Mimi, która lubiła szwendać się wszędzie i zaczęła mięczyć wyzywającym spojrzaniem, tak, że nieraz całe bandy młodzieży włożyły się za nią, jak zgraja psów, wyawiała się,

jak tylko mogła do towarzyszenia jej, to pełną robotą, to migreną lub bólem zębów, to lekcejmami niemieckiego, których jej udzielał Ados, syn tej pani, u której mieszkaly, student ósmej klasy.

Fifijska z ogromną gorliwością zabrała się do nauki tego języka, wychodząc z tej zasady, że im więcej będzie umiała języków, tem łatwiej jej będzie dostać się na scenę, jeżeli nie we własnym kraju, to za granicą, a ja znowu wolalem, że spędza czas przy pracy, niż w towarzystwie tych panieczków, którzy całemi gromadami schedzili się do Mimi dla przyjemnego przepędzenia czasu.

Mimi wsmiewała taki tryb życia swojej koleżanki, drwiła sobie z naszej platonicznej miłości, z naszych lekcji, utrzymując, że tą drogą prędzej Fifijskę wykiaruje na zakonnicę albo profesorkę, niż na artystkę.

Usiłowała nawet odwieść mnie od Fifijski, skłoniła mnie do sprzeniewierzenia się temu biednemu dziewczęciu, nie wiadomo, czy przez zazdrość, czy też poprostu przez nałóg kokietowania wszystkich. Przymycała mi bowiem do tego, że wszyscy, którzy ją znali, kochali się w niej i starali się o jej względy, nie mogła znieść spokoju tego, że ja jeden zachowywałem się względem niej zupełnie obojętnie i próbowała wszelkimi sposobami przyciągnąć mnie do siebie. Rzucała mi nieraz wyzywające spojrzenia, któremi oddawała mi się w zupełności; żegnając się lub witając ze mną, sciskała mi w

sakrecie rękę gorąco, namiętnie, a gdy się zdarzyło kilka razy, że przyszedzły, nie zastałem Fifijski i musiałem czekać na nią, to Mimi, korystając z tego chwiloowego sam na sam, rozwijała cały zasób swojej wyrafinowanej kokieteryj, aby mnie skusić do zapomnienia się, do rzucenia się w jej objęcia...

Ale wszystkie te usiłowania, wszystkie ataki roznamiętnionej hetery rozbiły się o mąją niewzruszoną stałość, nie dlatego tylko, że przywiązanie do Fifijski było mi tarczą, po za którą czułem się zupełnie zabezpieczony od tych ataków, nie dlatego, że od pierwszej chwili poznania Mimi, nie czułem dla niej żadnego pociąggu, ale poprostu przez wrodzoną uciążliwość, która nie pozwalała mi sięgać po cudzą własność i okradać przyjaciela z tego skarbu, który on tak kochał całą potęgą swojej miłości, miłości co prawda czysto zmysłowej, ale bądź co bądź wielkiej, ogarniającej całe jego jęstwo, a której ona należycie ocenić nie umiała, bo drwiła sobie z niej, lekceważyła ją i zdradzała.

Próbowałem kilka razy przestrzedeć Dyzia, dawałem mu do poznania, żeby zwrócił baczniejszą uwagę na postępowanie Mimi i nie pozwał się oszukiwać, ale to nie zdalo się na nic, bo ten szaleniec z całym poddaniem się fatalności Muzulmanina, odpowiadał mi wtedy: — Ja to wiem, mój kochany, ale cóż poradę na to? Przecież zamknąć jej na klucz nie mogę, ani trzymać przy niej euuchów na stra-

zy, bo choćbym chciał, nie stać mnie na to. Ja wiem, że to kobieta na wskrosz zła i przewrotna, że zdradza mnie haniebnie, nie robiąc nawet wielkiego wyboru w dobiieraniu sobie kochanków, nie nawidzę ja za to, gardzę nią, ale bez niej obejść się nie mogę. Ta atmosfera podłości i zepsucia, przesąknęta lubieżnym zapachem jej ciała, jest widocznie konieczną, potrzebną dla utrzymania przy życiu mojej miłości, jak rohuca potrzebuje cuchnącego bagna, aby żyła. Taka miłość jest dla mnie męka, boleć, a zarazem rozkoszą, rozkoszny ból, jak Heine nazwał to uczucie. Nie masz pojęcia, jakie ja nieraz przechodzę męki z tego powodu, jak imaginacja moja, podniecana szaloną zazdrością, wymyśla sobie najokropniejsze obrazy i dręczy mnie nimi i torturuje bez litości. Kiedy ja tracę z oczów, od razu podejrzliwość moja siewarza roje kochanków, rywałów, którzy wyprawiają z nią najpotworniejsze orgie, prawdziwy sabath rozbestwionych chuci. Ale to właśnie podnieca mnie. Wścikiem się wtedy z bólu, cierpię okropnie męki; ale ten ból, to cierpienie, to pokarm dla miłości, ona tem utrzymuje się przy życiu.

Wiedzałem, że w tem, co mówił Dyzio, było dużo przesady, że były to raczej chorobliwe halucynacje duszy, trapionej zazdrością, manją erotyczną, a oodnieconej alkoholem (bo Dyzio zapijał się teraz bardzo często), w każdym razie przestępciem Fifijską, żeby się nie aliczowała zbyt czcnie w towarzystwie Mimi. Nawet

w teatrze tak zawsze manewrowałem przy braniu bileów, żebyśmy mogli, ja z Fifijską, siedzieć osobno, zdala od Mimi, która najczęściej otoczona była kilkoma panami i rozmawiała z nimi głośno, przeszedzając widom tak, że aż skargi z tego powodu szły do dyrektora teatru od osób, oburzonych takim postępowaniem.

Gdy nie miałem niekiedy czasu towarzyszyć Fifijsce do teatru lub na spacer, to prosiłem Adasia, żeby mnie zastąpił. Czynił to bardzo chętnie i widocznie był dumny z tej roli, jaką mu powierzyłem, bo ile razy mu przyszło iść razem z Fifijską, to stroił się, jakby na jaką uroczystość, mundurek czyścił starannie, spodnie sobie zaprasowywał i czekał i pomadał swoją bujną czuprynkę.

Nam było z nim bardzo wygodnie, bo jakoś przyzwycioł wyglądał pokazywać się publicznie w towarzystwie cholpca, który mógł śmiało uchodzić za brata Fifijski. To też braliśmy go chętnie, czy wyjeżdżając za miasto, czy na spacer, czy do teatru, czy do cukierni. Stanowił on dla nas rodzaj opieki. Fifijska nazywała go żartobliwie „naszym przywoitkiem”, traktowała jak dzieciaka, jakby rzeczywisty był jej młodszym bratem i w jego towarzystwie była swobodniejszą i weselszą.

Ze względu na Fifijskę, zawiązałem także bliższe stosunki z aktorami, szczególnie z reżyserem, od którego głównie zależało przypięszenie jej debiutu.

(Ciąg dalszy nastąpi).

pisanego do jednego z przyjaciół w Galicji — czerpiemy niniejsze szczegóły) utrzymuje, że farmy polskie osadników znajdowały się przed wybuchem obecnej wojny w pełni rozkwitu. Przystosowały się do pracy do warunków miejscowych, ciągnęli z niej oni niemałe korzyści. W Mouderspruit, głównej osadzie polskiej, założyli wespół z niemieckimi fabrykę konserw owocowych i zorganizowali spółkową mleczarnię, która prosperuje wybornie. Sary polskie mają swoją sławę w całym Transwaalu i nie ma lepszej gospody w kraju, gdzie ich dostać nie można. Niestety, tocząca się teraz wojna zagraża podkopaniem zdobytego w pocie czoła dobrobytu osadników; najpierw dlatego, że każda wojna oddziaływać zabójczo na przemysł oliniowy, a potem jeszcze i dlatego, że wkrótce zabraknie niewątpliwie wielu rąk roboczych na farmach polskich, gdyż większa część naszych Bartków i Maczków uważała za swój obowiązek stanąć w obronie przybranej ojczyzny i — jak O. Kall Renieux donosi — zaciągnęła się w szeregi Boerów.

My zyskamy na tem tylko tyle, iż będziemy mogli powiedzieć, że przybył znowu szmat ziemi, skroszonej krwią polską w imię — cudzej sprawy.

Katastrofa w kopalni.

W kopalniach Rezczy, należących do Towarzystwa austro-węgierskiej kolei południowej, przydarzyła się w sobotę katastrofa, która pochłonęła życie siedmiu ludzi. Wypadek miał miejsce w szybie zwanym „Markus”, kopalni żelaza w Basku, gdzie podziemi życie przez zalew wody inżynier Roos, asyngar Hohn i 5 robotników. Wtargnięcie wody nastąpiło ze starych szpółd i spowodowane zostało prawdopodobnie przez wysadzenie miny.

Sztolnia „Markus” zalana została prawie na 160 metrów od otworu. Jak *Maggayr Hirap* donosi, zalew wyszedł z wykopu położonych, dawno opuszczonych sztolni, gdzie się przez długi czas woda gromadziła. Katastrofa nastąpiła o godzinie 3 po południu. W jednej ze sztolni pracowało 6 robotników, gdy woda nagle i z wielką gwałtownością wtargnęła. Robotni i udużeni zostali gazami, wydobywającymi się z wody, a następnie zatopieni. Pracujący w pobliżu górnicy i przypadkowo tam będący inżynier Roos, usłyszeli huk, a wówczas inżynier odkomenderował wszystkich robotników do wind i w ten sposób ich uratował. Wierny obowiązkowi swoim, wrócił się Ross napowrót do miejsca katastrofy, aby zbadać jej przyczynę i tam też znalazł śmierć, wskutek uduśnięcia gazami.

Trupy zabitych znajdują się jeszcze w kopalni i można je będzie poszukać dopiero, gdy kopalnie za dwa lub trzy dni przy pomocy aparatów wentylacyjnych zaopatrzone zostaną w świeże powietrze. Wszyscy siedmiu są ojcami rodzin, które z płaczem obiegają wejście do kopalni.

KRONIKA.

Pamiętajmy o gimnazjum w Cieszynie!

Djaruz lwowski. Piątek 27 października. Teatr hr. Skarbka: „Drużba”, komedja. Pożątek o godzinie 7 wieczorem.

Kalendarz. Piątek 27: Sabyń męcz. — Wesoła sobota o godzinie 6 i sobota 43, zachód o godzinie 4 min 42.

Fundacja śp. Czarkowskiej dla zakładu sierót we Lwowie. Ordynat Czarkowski Górkowski — jak donosi jedno z pism porannyh — skłonił się już do wydania gminie m. Lwowa całej sumy, która nieboszcza fundatorka deponowała była w Banku hipotecznym na rozszerzenie zakładu sierót. Wskutek tego proces będzie zastanowiony.

Zebrań naukowe Towarzystwa ludoznawczego. odbędzie się w sobotę dnia 28 października br. o godzinie 6 wieczorem w sali muzeum botanicznego uniwersyteckiego (I piętro). Na porządku dziennym odczyt p. Jana Grzegorzewskiego, pt. „O narodowości polskiej na Spół”.

Zaduski. Dyrekcja policji ogłasza: W dniach 1 i 2 listopada br. będzie ulica Piekarska o godzinie 3 popołudniu — z wyjątkiem dla konduktów pogrzebowych — dla przejazdu powozów zamkniętych. Do cmentarza Łyczakowskiego dozwolony jest dojazd jedynie ulicą Kochanowskiego, a odjazd ulicą Łyczakowską. Dla uniknięcia ścisaku otworzone drugie wejście na cmentarz z ulicy św. Piotra i Pawła, naprzeciw realności kamieniarza Schimschera.

Sprawozdanie zwłok Chopina do kraju. Komitet dla sprawozdania zwłok Chopina otrzymał z Morges (Szwajcaria) następujący telegram:

„Otrzymuję siódmy list, pisałem panu w lipcu, wyrażając w tymże moim najwzrostszym list, że nie mogę przyjąć honorowego zaszczytu przewodniczenia w waszym posiedzeniu, wyrażając w nim głęboką wdzięczność, dziś ponownie wyrażam panom mój najgłębszy żal i serdeczne podziękowanie za ten wysoki zaszczyt i ponowiam dań wnieślią dwutysięcy franków, na ten przez was przedsięwzięty szlachetny cel i upraszam was przyjąć moją najserdeczniejszą życzenia dla was wszystkich droga młodzieży; orla tych lotów potęga, jako piorun twoje ramię *Paderewski*”.

Podając powyższy telegram, naszego znakomitego muzyka do wiadomości ogółu, pozwalamy sobie publicznie podziękować czcigodnemu patriocie za serdeczne życzenia i hojny dar, które nas zachęca do dalszej wytrwałej pracy około urzeczywistnienia zamiaru sprawozdania zwłok Fryderyka do kraju.

Za komitet młodzieży technicznej *Kasimiera Szecepański*, przewodniczący — *Jan Karłowicz*, sekretarz.

Uroczystość otwarcia „Zboru Izraelskiego”, nowowybudowanego przy ulicy Bersteina 1. 12. odbyła się wczoraj o godzinie 12 w południe. Na uroczystość przybyli: prezydent miasta Malachowski wraz z wszystkimi członkami rady miejskiej, ale tylko w m. Poświęcenia dokonali objazdu *Caro* i *Schmelkes* przy współudziale nadkantara *Halperna*, w obecności całego rabinatu, personelu urzędniczego zboru i saprotonnych gości, reprezentujących lwowski żywił żydowski, postępowy. W wytwornej wcale tego znaczenia sali obrad rady kahału odbyła się ta ceremonia poświęcenia. Złożyli się na nią modlitwy, odprawione przez obur rabinów, jakoteż psalmy, które odpiewał na ten obur „szkolników”, umieszczonej na pięknej architektonicznie galerji, nadkantar *Halperna*. Na galerji tej zebrały się także zaproszonego panie ze śmietanki w m. Po modlitwach przemówił prezes boru dr. Byk, który specjalnie w tym celu na uroczystość poświęcenia przybył z Wiednia, opuszczając parlament. W przemówieniu swem dłuższym rzucił mowca parę ciekawych i aktualnych myśli, które zebrani entuzjastycznie witali oklaskami.

Może jest za piękny nasz „Dom zboru” — mówił dr. Byk — wobec tej strasznej nędzy, jaka się szerzy tu u nas wśród żydów i wobec tej wroglej im atmosfery, jaka panuje i wzrasta w Europie, mimo cywilizacji ogólnej, kultury i postępu. My rozdzielamy treść od rytuału, jego form i praktyk. Praktyki i formy będziemy stosować do życia, postępu i kultury, w jakiej formie nam żąd wypadnie. Dbać będziemy zawsze bacznie o kierunek wyznaczeniowy naszej uczącej się młodzieży, ale w zborze naszym panować będzie duch polski i polskim będzie nasz język administracyjny. Bo dobrze nam było w tej Polacie, póki istniała, — teraz i nam gorzej; nastąpi dla nas czas smutny, ciężki i straszny. Nie chcemy, by nas tu uważano za obcych, gdy my pragniemy we wszystkim wiedzieć i nowiercami wsiłność oprócz... spraw wyznaniowych. Nie wzdychamy za Sjonem, ani za Palestyną. Mamy dla nich pietizm, ale pracować i żyć chcemy tu, gdzie zmarli ojcowie nasi, dając wciąż do rzetelnego postępu w harmonji i z tymi, którzy z nami nie idą”.

Mowca zakończył trykrotnym okrzykiem na cześć cesarza. Po nim w tym samym duchu dołączył jeszcze słów kilka dr. Gottlieb, który podniósł zasługi dr. Byka dla tutejszego judaizmu.

Uroczystość skończyła się o pół do drugiej popołudniu.

Z ulicy. Godzina 6 wieczorem. Ul. Karola Ludwika powraca p. Y. z wizyty do domu. Spoglądając od czasu do czasu na blyszczące światłami wystawy spostrzegł, że za nią podąża krok w krok, jak cień, lub jak... lokaj, jakiś młody człowiek w mundurku. Myśli sobie: „glupiec” i przyspiesza kroku.

Kolo „Sakowrona” spotyka pani Y. panią Z. Pani Z. wita się z nią. Tymczasem „cień” staje przed szybą wystawową i robi coś kolono... raska, rzucając równocześnie okiem spojrzenia ku pani Y. Pani Z. spogląda na niego i zapytuje: „Kto to?” „Uliczny *Don Juan!*”

— Możeby wiadomość o fiakra — myśli pani Y. — Iść, wiedząc, że się jest śledzoną spojrzaniem, nieznośnie. — Nie ma fiaków, „rozwychwane.” Zachyna deszcz kropić. Pani Y. otwiera parasolkę. „Cień” w mundurku zbliża się co raz więcej. Już jest tuż, idzie obok, nachyla się i zagląda pod parasolkę z lewej, to z prawej strony, potrącając przechodniów.

...Pani Y. już jest prawie przed domem, w którym mieszka. Gdy ma wejść do bramy zbiega jej drogę „cien” i mówi:

— Prześliczna pani albo panno, błagam o „*rendes vous.*”

— Ile pan ma lat?

„Cień” w mundurku, młodzieńki gimnazjalista, nie tamował już drogi — uciekał.

Młodzieńki, uczęszczających jeszcze do gimnazjum i zgrzybiałych, ratujących swe sily masażami *Don Juanów* namnożyło się niestety w ostatnich czasach w naszym mieście. Nie dają przejść spokojnie kobietom, idącym bez towarzystwa mężczyzn. Brudzą spojrzaniem żony i pedolki. Czy oni nie czują, że napastowanie „porządnych kobiet” na ulicy jest brutalnością. Zaczepione przez nieznanego mężczyzn przechodzą z ostentacją, nie widząc co ze sobą zrobić, myślą, że wszyscy przechodnie wskazują na nie dwuznacznie. To dla nich ogromny przytyr.

Uwielbienie adwokatki. Za Stanisława donoszą: Oprócz adwokatki Boreckiej, uwieszono w Delatynie także pierwszą j.s.o. Zusa, który mu w oszustwach miał dopomagać.

Z Mżany dolnej donoszą nam: Powstała u nas scena amatorka a wykonana przez dekoratora teatru lwowskiego p. Zygmunta Balka, dekoracje przedstawiają się bardzo pięknie. — Inauguracyjne przedstawienie, na które wybrano znaną komedję Kraszewskiego: „Radziwiłł panie kochanku” odbędzie się w niedziele 29 bm.

W Warszawie powstaje nowa cerkiew prawosławna. Stanie ona na placu szpitala Dzieciątka Jezus. W szesła sobotę odbyła się z wielką pompą uroczystość położenia kamienia węgielnego pod jej budowę.

Władomości osobiste. Namiestnika hr. Leona Pinińskiego, który wczorajszym wieczornym pogotziem blyskawicznym przybył z Krakowa, gdzie się zatrzymał, do Lwowa, powitał na dworcu radca dworu, dyr. kolejki, p. Krzaczkowski.

Ślub. Dniś we czwart k, o godzinie 7 1/2, wieczorem odbędzie się we Lwowie, w kościele św. Antoniego ślub p. Kajetana Koscaza, adjuktka sądowego w Kaluzju, z p. Janią Szenderowicz.

Nabożeństwo żłobne za spokój duszy Naczelnika Tadeusza Kościuszki, odbędzie się w sobotę, dnia 28 bm. w kościele parafjalnym w Mościńska o godzinie 9 rano.

Wybory do sejmiku. Z miasta Kołomyi kandydatem będzie do sejmiku w miejsce p. Szczypanowskiego, który mandat swój złożył, poseł do rady państwa dr. Henry: Wiłowsky.

Frlenienie. Dyrekcja poczt i telegrafów we Lwowie, przeniosła ofiśjela pocztowego Aleksandra Orłowskiego, z Lwowa do Podkarnia koło Brodów, porucząc mu tam kierownictwo urzędu pocztowo-telegraficznego.

Josce p. Melcer. Jak wiadomo p. Melcer przed wyjazdem swym do Łodzi, gdzie obejmuje dyrektur tamtejszego Towarzystwa muzycznego, przesłał do trzech redakcyj lwowskich listy z doniesieniem, iż rezygnuje z kandydatury o posadę dyrektora w lwowskim Towarzystwie muzycznym. Tymczasem listu takiego nie wystosował do wydziału Tow. muzycznego, tak, że wydział nie wie o tej rezygnacji urzędowo. Jest to w każdym razie ze strony p. Melcera wielkie lekceważenie wydziału, który o tej rezygnacji powinien był być zawiadomionym pierwzej, niż pisma lwowskie.

Wtorkowy *Gorice Łódzki* ze zamieszczą następujący komunikat kółki Towarzystwa muzycznego:

„P. Henry Melcer, dowiedziawszy się z gazet o wrzuceniu, jakie i t. j. jego wiar na komitet łódzkiego Towarzystwa muzycznego, rzekł się swej kandydatury na posadę dyrektora muzycznego galicyjskiego Towarzystwa muzycznego we Lwowie i nie czekając na ostateczną decyzję w kwestji wyboru kandydata, przybył do Łodzi, a porozumiewał się z komitetem łódzkiego Towarzystwa muzycznego, przyjął posadę dyrektora i objął takową w dniu wczorajszym”.

Hijny zapłs Zmarły w Warszawie literat Lu dwik Szczerbiewicz Wiczoż, zapisał testamentem 4000 rubli na gimnazjum polskie w Cieszynie. Piękną swoją księgozbiór przekazał bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

Elektryczność dla żyłzarzy. Równie jak w ostatnich latach i w tym roku służawka na stwach Panińskich oświetlona będzie elektrycznością. Na wzorczajem posiedzeniu m. komisji elektrycznej uchwalono zadość uczynić prośbie tu. Towarz. żyłzarskiego i udzielić mu z centrali tramwajów światła elektrycznego za roczalowym wynagrodzeniem 1.000 zł. za nadchodzący sezon.

W dalszym ciągu posiedzenia wykończala komisja m. kolei elektrycznej bilans dla pełnej rady.

Nagła śmierć. Na udar sercowy zmarł wczoraj nagle Szymon Łabowski, adjukt magistratu lwowskiego, zatrudniony od szeregu lat w Izbie obrachunkowej. S. p. Łabowski był w służbie magistratu przeszło 16 lat. Śmierć, jaka go spotkała nagle, nie zapowiedziała się żadną dolegliwością. Do ostatniej chwili czuł się krzepkim i zdrowym. Zmarł liczył 52 lat.

Cmentarzowy byt przed dwoma wiekami tam, gdzie jest plac św. Teodora, zalegany przez żydowskich handlarzy. Wczoraj przy kopaniu rowu wodociągowych natrafiono na jego ślad. Robotnicy odkopali tam około 30 kościotrupów. Lekarz III dzielnicy dr. Legeżyński orzekł, że kości te mogą liczyć około 200 lat i że w tem miejscu bezwzględnie musiał się znajdować cmentarz.

Stenograf na posiedzeniach rady m. Lwowa fungował będzie niebawem stale. Na wzorczajem posiedzeniu magistratu uchwalono przedłożyć radzie wniosek co do systematowania posady miej. stenografa, którego obowiązkiem byłoby spisywać przedmówienia, wygłoszone na posiedzeniach rady, w całym ich brzmieniu. Odpisy z tych stenogramów miałyby być wykonane zaraz po posiedzeniu. Stenograf fungowałby tylko na posiedzeniach pełnej rady, których w roku jest około 70, a otrzymałby za to 360 zł. rocznie. Wniosek powyższy magistratu jest wykonaniem rezolucji rady w tym kierunku.

Odpisy stenogramów miałyby być drukowane w *„Dzienniku magistratu m. Lwowa*, mającym powstać, w myśl projektu reorganizacji magistratu. Czasopismo to, prócz wyczerpujących sprawozdań z rady, miałyby umieszczać najrozmaitsze oficjalne obwieszczenia magistratu.

W sprawie regulacji placu personalu koleji państwowych pominiecha półrządowa *Wiener Abendpost* obszerny artykuł, w którym zapewnia, że połączone z polepszeniem plac ograniczenia, lub obniżenie poszczególnych pobocznych dochodów, jest bardzo nieznaczne. Tylko stosunkowo małe kolo personalu dotknięte tem zostaną. Ani dyle, ani tak zwany *„Zehrgeld*”, ani „kilometrowe”, ani „godzinowe” nie zostaną naruszone. Premje za oszczędzanie materiału nie doznają zmiany odnośnie do personalu maszynowego. Dotknięty nią zostanie tylko personal palaczy.

Istotne zmiany ograniczają się do odskodowania podatkowego dodatków i premij za utrzymanie w porządku (*Instandhaltungsprämie*). Cofnięcie odskodowania podatkowego i przeważnie części dodatków będzie się odbywało stopniowo, tak, aby dotknięci niem urzędnicy mogli tymczasem awansować. Tak zwane *Gehaltszulagen* odjęte zostaną natchmianst. Częściowo odją one zaraz jako *Dienstalterszulagen*. Również dodatki kwaternikowe zostaną zniesione; pozostawione zostaną tylko tym urzędnikom, którzy pozostają nadal w uprzywilejowanych dotychczas stacjach. Przy tak zwanych *Verwendungszulagen*, tylko co do t. zw. *Wechselzulage*, puszala na obuwie, i dodatku zugsfibrerów i konduktorów manipulacyjnych zająd znamienniejsze zmiany (dodatki starszych palaczy dozna tylko przeinaczenia). Tak zwana *Instandhaltungsprämie* zostanie całkowicie zniesiona w przeciągu 2 1/2 lat.

Humerystyczny kalendarz „Smigusa”, wydany nader ozdobnie, zawierający znakomite opracowaną część informacyjną, bogaty dział literacki, oraz przesliczne ilustracje, mogą nabywać prenumeratorem *„Dziennika Polskiego* po cenie zniżonej 40 ct. (wraz z przesyłką pocztową).

Lekcje zbrojne. P. Stanisław Knake-Zawadzki, znakomity artysta naszego teatru i b. dyrektor szkoły dramatycznej w Krakowie, otwiera z dniem 1 listopada kurs zbrojowych lekcyj poprawnej wymowy, deklamacji i gry scenicznej. Szkoła taką prowadził p. Zawadzki w Krakowie, gdzie wydziła ona znakomite rezultaty.

Uroczysty wieczór ku czci Juliusza Słowackiego, urządzony będzie staniem „Czytelnia akademickiej we Lwowie”. Dochód przeznaczony na sprawozdanie zwłok poety do kraju.

Z Rappawy donoszą nam, iż p. Hipolit Tchorzewski (w Genesie rus do Marcha 40) poborca skarbu Narodowego, otrzymał z Galicji w miesiącu październiku 1899 r. ku m. rzecz skarbu Narodowego: 251 258 260 261 215 276 29 297 298 299 300 301 302 303 304 314 315 316 317 318 319, po potrąceniu kosztów korespondencji i przesyłek w sumie 2 zł. 62 ct. 102 zł. 88 ct. 2 Drobną ofiarę z Rymanowa 92 ct. 8. Z puszki P. W. P. 1 zł. 12 ct. 4. Z puszki B. K. 1 zł. 70 ct. Razem 106 zł. 19 ct., czyli 221 franków 65 centimów.

Zmarł: Michał Teodorowiczówna, właścicielka zakładu ponoczkowego i twórczyni tego przemysłu we Lwowie, zmarła onegdaj we Lwowie po krótkiej chorobie sercowej.

Hipolit Radwan Korabiewski, dzierżawca ziemski, żołnierz z roku 1863, w jednej z potyczek ciężko ranny, zmarł dnia 24 b. m. w 66 r. życia po krótkich cierpieniach w Persenkówce która dzierżał ostatnimi czasy od gminy m. Lwowa. Wielkiej zacności obywatel, patriotą gorący, rolnik bardzo pracowity, żył w s. p. k. wszędzie — gdzie gospodarzył — ogólnie o szacunku i miłości. Cześć jego pamięci!

Notatki literackie i artystyczne.

Teatr. Nazwisko Fredry na sfiszu, to zawsze rzeka niezwykła i godna zanotowania, zwłaszcza, gdy sztuka prawie nieznaną jest młodszemu pokoleniu. Taką sztuką jest wzniesiona wczoraj komedja „Maż i żona”, nie grana we Lwowie prawie ćwierć wieku. Wymieniony duet stanowił pp. Wołenski i Zapolska, a Alfreda grał doskonale p. Wostrowski, którego zawsze z prawdziwą przyjemnością widzimy na scenie.

W „Nkarcie”, komedji Cavallotiego, podziwialimy znakomitą grę p. Stachowicz — doskonale dostrajali się do całejci pp. Herowski i Walewski.

Repertuar teatralny. Teatr hr. Skarbka: Dniś w piątek po raz pierwszy „Drużba”, komedja w 3 aktach Michała Baluckiego; jutro w sobotę popołudniu o godzinie pół do 4 przedstawienie dla młodzieży szkolnej: „Żyd polski”, sztuka.

Izba sądowa.

Kraków 26 października. (*Edka defraudacji Kieszkowskiego*).

Dniś odczytano sprawozdanie z powodu defraudacji Ciesława Kieszkowskiego, a to wskutek skargi dyrekcji Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń przeciw masie konkursowej, o niedopuszczenie przez nią pewnych kwot zdefraudowanych przez Kieszkow-

skiego, a zgłoszonej przez dyrekcję Towarzystwa do mas konkursowej. Ponieważ najważniejsi świadkowie z Warszawy (między nimi p. Wrotnowski) przybyć dziś nie mogli, odcroczono rozprawę do 23 listopada. Prawdopodobnie zostanie przedtem kwestja sporna ugodowo załatwiona.

Lwów 25 października, (*Pijawka*).

Wczorajsza rozprawa arendarsza Grafa miała tylko jeden bardzo interesujący moment. Prokurator Schneider postawił wniosek, aby oskarżonego, pozostającego dotąd za kaucją na wolnej stopie, aresztować natychmias, a to z ego powodu, że on z dyrekcyj policji otrzymał pismo, iż Abraham Graf, wysprzedawczy wszystkie nieruchomości, przygotowuje się do ucieczki do Ameryki, gdzie ma zamoznego wuja, czy brata. Pomimo energicznego oporu ze strony obrońców, wniosek prokuratora trybunał uchwalił, wskutek czego oskarżony natychmias po skończonej rozprawie odprowadzony został do więzienia. Kaucją za Grafa, wynoszącą 3000 zł., złożyła krewna jego p. Basi Stocknopf.

Drzezo 26 października. (*Sprawnienie semie*).

Radca komercyjny Hoffe, który jako stawknik stowarzyszenia Alberta, sprzeniewierzył 207.000 marek, został przez tutejszy sąd karany skazany na 4 lata i 9 m. więzienia.

Małżeństwo arcyksiężnej Stefani.

Narzęcony arcyksiężnej Stefani, hr. Elemer Lonyay, od czasu powrotu jej z podróży bawił tylko raz jeden w Wiedniu. Podczas swego pobytu był zapraszany przez arcyksiężną na obiad do Laxenburga, lecz wówczas niekto jeszcze nie wiedział, jaki stosunek łączą go z arcyksiężną, gdyż trzymano tę sprawę tak ściśle w tajemnicy. Arcyksiężna sama czyni przygotowania do przesiedlenia się z Laxenburga do zamku swego przysięgłego męża w Bodrog Olszi na Węgrzech. Obecnie jest zajęta spisywaniem wartościowych przedmiotów, które należą do inwentarza zamku Laxenburgskiego, aby je uporządkować i oddać cesarskiemu urzędowi marszałkowskiemu. Termin wyjazdu arcyksiężnej do Londynu, gdzie się obecnie ślub jej, trzymany jest w wielkiej tajemnicy. W dniu, w którym arcyksiężna opuści Laxenburg, będzie dwór jej rozwiązany. Jedną z jej dam dworu, hr. Sydonia Chotek, została już przydzielona do dworu córki arcyksiężnej Stefani, arcyksiężniczki Elżbiety, która za kilka tygodni ma otrzymać swój własny dwór i zostać upolnoletnioą.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Sprawozdanie targowe ogólnego Związku hodowców i handlarzy bydła we Lwowie ul. Kopernika 1. 7.

Targ lwowski 25 października. Spęd średni. Płacono za woły średni z paszy po 25 do 30 zł. za 100 kg. żywej wagi. Targ ożywiony.

Geny w rzeźni miejskiej, tylnie od 48—54 ct., przednie od 45 do 50 ct. za kilo.

Targ praski 23 października. Spęd 948 sztuk wołów, między tymi 583 sztuk galicyjskich. Płacono za galicyjskie woły średnie od 31 do 34 zł., za krowy od 25 do 30 zł., za buhaje od 29 do 34 zł. za 100 kilo żywej wagi.

Targ dla dobrego towaru ożywiony, dla średniego był zły.

Włodeń 26 października. Stan Banku austro-węgierskiego z d. 21 bm.: Banknotów w obiegu 707,537.000 (w porównaniu z poprzednim tygodniem mniej o 18,976.000); rezerwa kruszcowa 508,310.000, (wiecej o 772.000); portfel wekslowy 214,434.000, (mniej o 20,411.000); lombard papierów 24,707.000, (wiecej o 92.000); banknoty wolne od opodatków 9,583.000.

Włodeń 26 października (Główna giełdowa). Pszenica na jesień od zł. 8 42 do 8 43, na wiosnę od zł. 8 63 do 8 64; żyto na jesień od zł. 6 87 do 6 88, na wiosnę od zł. 7 17 do 7 19; orkisz na październik od zł. 5 70 do 5 72, na listopad od zł. 5 68 do 5 70, na maj-czerwiec 1900 r. od zł. 5 41 do 5 42; owsa na jesień od zł. 5 23 do 5 24, na wiosnę 1900 r. od zł. 5 68 do 5 69; rzepak na wrzesień-październik od zł. — do —, na styczeń-luty 1900 r. od zł. — do —; olej rzepakowy na styczeń-kwiecień 1900 r. od zł. 32 50 do 33 —; *Tendencja utwierdzona.*

Budapeszt 26 października (Główna giełdowa). Węgry na październik od zł. 8 02 do zł. 8 04, na kwiecień 1900 r. od zł. 8 43 do 8 49; żyto na październik od zł. 6 40 do 6 42, na kwiecień 1900 r. od zł. 6 84 do 6 86; owsa na październik od zł. 4 88 do 4 89, na kwiecień 1900 r. od zł. 5 28 do 5 30; kukurudza w maj r. 1900 od zł. 5 15 do 5 17; rzepak na listopad 1900 r. od zł. 11 75 do 11 80. Oferty an obecne miernie. *Tendencja słaba.*

Wojna w Transwaalu.

W izbie niższej angielskiej powiadział Heks Beach, przy rozprawach nad wnioskiem o emisyj banknotów na 8 milionów, co następuje: Jest w nowinach z pola walki coś niedobrego, ale pamiętajmy, że niebawem będziemy mieli w Afryce wojska tak liczne, iż nieprzyjaciela zmiażdżymy. W najgorszym razie apoluje rząd do patriotyzmu narodu. Tu O'Bryan rzekł: Chamberlain zbukał sobie ręce jak największy zbrodniarz, który zasłużył na szubienicę. Wezwany, aby słowa te cinał, O'Bryan oświadczył, że tego nie uczyni. Skutkiem tego wykluczono go z posiedzeń izby 316 głosami przeciw 28.

Na tamże posiedzeniu odczytano pogląd na sytuację w Nataniu naczejnego wodza armji angielskiej Wolsey mowi o przewadze Boerów w trójkacie Ladysmith-Glencoe-Dundee i zdaje się obawiać, że White nie utrzyma się w Ladysmith, jeśli nie otrzyma w porę p silków z Pietermaritzburga.

Piechota marzarsza, która wyjechała koleją z Capetown na północ, jeździe na odsiecz miastom Kimberley i Mafeking.

Telegramy „Dziennika Polskiego”.

Durban 26 października. W nocy z dnia 21 na 22 go nadawał z Bloemhof w kraju Zululów wiadomość, iż slyn oddział Boerów maszeruje w kierunku Mafeking i że każdej chwili można się spodziewać ataku na tę miejscowość.

Londyn 26 października. W wczorajszej walce, która stoczył generał White z Boerami pod Ladysmith, stracił Anglije 12 zabitych i mieli 89 rannych.

W Klipdam wzięli Boerzy do niewoli adjuktka rezydenta angielskiego i jednego urzędnika.

Queenstown 26 października. Odpłynęły stąd 3 krzyżowiki eskadry kanałowej w kierunku Cap Clear, gdzie połączą się prawdopodobnie z 8 wielkimi pancernikami i dwoma krzyżownikami floty płynącej z Irlandji. Cała następnie eskadra odpłynie do Gibraltaru.

Londyn 26 października. Z Colesberg donoszą o *Times* u: Położenie tu bardzo poważne. Boerowie są tu bardzo silni, a oddziały angielskie, gdy nieprzyjaciel pojawił się, cofnęły się do Newport. Od trzech dni ćwiczą się Boerowie we władaniu działami.

Londyn 26 października. Dzienniki tutejsze wyrażają wielką obawę z powodu telegramu, jaki minister wojny otrzymał z Capstadu. Fakt, iż Anglije swoich rannych pozostawili w Dundee na lasę i nielaskę nieprzyjacieli, wywołał tu jak najgorsze wrażenie i zdaje się dowodzić, że położenie generała Yule jest bardzo krytyczne. Zapal publiczności wskutek telegramu znacznie osłabł.

Dasly Telegraph donosi, że departament wojskowy otrzymał telegram od Cecila Rhodesa, który zwraca uwagę ministerstwa wojny na położenie w Kimberley (zachodni teren wojny) i domaga się bezwzględnego wysłania posiłków, gdyż miasto otoczone jest ze wszystkich stron przez Boerów.

Paryż 26 października. *Temps* donosi, iż Anglije pod Glencoe ponieśli olbrzymią klęskę. Straty Anglików wynoszą: 5 oficerów zabitych, 30 rannych, 27 żołnierzy zabitych, 175 rannych, 10 zaginęło, tak, że strata razem wynosi 157 żołnierzy.

Paryż 26 października. *Matin* pisze, iż gdyby Niemcy wystąpili z propozycją podjęcia wspólnego zbrojowego kroku celem utrzymania równowagi sił w Afryce południowej, w takim razie Francja nie podniosłaby przeciw temu żądanych zarzutów, a to tak samo, jak to miało miejsce w czasie rosyjsko-niemieckich demonstracji z okazji wojny między Japonją, a Chinami.

Londyn 26 października. *Times* donosi, że generał Cronje odwołał znaczną część wojsk obcojęzycznych pod Mafeking, prawdopodobnie dlatego, że potrzebuje ich do walki, jaką stoczyć zamierza na innym punkcie, lub też może w tym celu, aby Anglików spowodować do zrobienia wycieczki z Mafekinga.

Londyn 26 października. Podnoszą się tu skargi przeciw cenzurze rządowej, która nie dopuszcza żadnych wieści o przebiegu wojny w Transwaalu.

Rozruchy w Czechach i na Morawie.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”)

Berno mor. 26 października.</

Również p. Prochaska uczynił wniosek o wydanie zakazu emigracji żydów z zagranicy. Poseł Daszyński i tow. złożyli wniosek o postawienie gabinetu hr. Thuna w stan oskarżenia, za naruszenie konstytucji przez wydanie całego szeregu rozporządzeń cesarskich na podstawie § 14.

Depesze telegraficzne i telefoniczne
Wiedeń 26 października. W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia izby posłów, po mowie p. Jaworskiego zabrał głos p. Türk, oświadczył się za oddzieleniem Galicji od Austrii i powiedział, że jego stronnictwo nie będzie wprawdzie robić obecnie rządowi, który okazuje dobrą wolę, takich trudności, jak gabinetom hr. Badeniego i hr. Thuna, w żadnym wypadku nie przestanie być narodoworadykalnym przedstawicielem ludu niemieckiego. Niechaj Młodocześni robią obstrukcję, której następstwami muszą być dla siebie. Gdyby swoim postępowaniem doprowadzili do wojny domowej pomiędzy Niemcami a Czechami w królestwie czeskim, na Morawie i Śląsku, w takim razie niezawodnie wkroczyłby pułki pruskie. (Oklaski ze strony schoenerowców.) (Biankini woła: „No a co z Rosjanami?”) (P. Kittel: „Ci nie spieszą wam z pomocą.”)

P. Jarosiewicz ubolewa, że z oświadczenia rządowego nie można wyrozumieć, jakie zajmuje rząd stanowisko wobec ludu ruskiego w Galicji, a było to potrzebnym ze względu na gwałtowne zarzuty, jakie podnoszono na poprzednich trzech sesjach przeciw rządowi brajowemu w Galicji i części większości.

Raz przeciw należało także i w Galicji zapewnić powagę i poszanowanie ustawom austriackim. Mowca uskarża się w końcu na niezakony ucisk ludu ruskiego w Galicji i na gwałty, jakie miały być dokonywane przy wyborach.

P. Palfy oświadcza w imieniu wielkiej czeskiej własności, iż wskutek bezwarunkowego zniesienia rozporządzeń językowych wyrażono wielką doniosłość krzywdę narodową czeskiego. Przez to naruszone są równouprawnienia i sprawiedliwość. (Oklaski z ław Młodocześców.) Droga, na jaką obecnie wszedł rząd, nie prowadzi z pewnością do trwałego uporządkowania miejscowych stosunków.

Rząd, który dopuścił się podobnego bezprawia nie może być uważany za neutralny. Chociaż mowca nie zaprzecza dobrych zamiarów rządu, to przeciw zdaniem jego rząd, który u samego wstępu tak bardzo utrudniał dzieło porozumienia, nie posiada potrzebnych przyrządów do utrwalenia pokoju narodowego.

Silnem i niewzruszonym — powiedział dalej mowca — jest poczucie naszych obywateli w obec cesarza i państwa; mam jednakże to głębokie przekonanie, że taka tylko próba w duchu przeprowadzenia porozumienia mogłaby liczyć na powodzenie, którąby opierała się w pierwszym rzędzie na wzajemnym poszanowaniu praw.

Posel Stapiński oświadcza, że polskie stronnictwo ludowe nie wierzy zgoda słowom rządu. Jego stronnictwo domaga się rzetelnego i ścisłego poszanowania ustaw, przedewszystkiem w Galicji, gdzie prawo i ustawy są o tyle tylko wykonywane, o ile są one na rękę panującej klicie i faworyzowanym przez nią jednolitości. Mowca daje obraz okropnej nędzy, w jakiej znajduje się lud galicyjski i mniema, że tylko w demokratyzowaniu wszystkich społecznych urządzeń można upatrywać przyszłość społeczeństwa. Należy tedy występować bezwzględnie przeciw wszelkim feudalnym i klerykalno-reakcyjnym tendencjom. Tylko taki rząd, który byłby gotów działać z podobnego stanowiska, mógłby zdobyć sobie zaufanie polskiego stronnictwa ludowego.

Posel Stranyski powiada, że dzień, w którym zniesiono rozporządzenia językowe, jest dniem hańby dla Austrii. Dzień 17 października, ten czarny wtorek, może stać się godnie obchodzony, w których poniesione zostały klęski pod Solferino i Koenigraetzem. (Oklaski z ław młodocześców.)

Oskarżenie mowy nie jest zwrócone przeciw obstrukcji, lecz przeciw rządowi, który przed tą obstrukcją złożył broń. Hr. Clary jest w ogóle tylko „strohmanem” — po za nim stoi hr. Goltchowski. (Oklaski z ław młodocześców.)

Posel Lupul oświadcza, że dla kluby rumuńskiego przewodniemi są dwie zasady: zupełna autonomia wszystkich królestw i krajów i jak najdalej idące równouprawnienie wszystkich ludów i narodowości. Rumuni będą ocaeni i sędzić rząd wedle jego czynów, a nie słów i uczyną mu swojego poparcia w tych wszystkich jego zabiegach, które będą miały na celu wytworzenie należytej uporządkowanych stosunków parlamentarnych.

Dep. Malfatti (Włoch) wita z zadowoleniem przyrzeczenie rządu, iż ściśle będzie przestrzegał konstytucji i zachowa się neutralnie. Zniesienie rozporządzeń językowych uważają posłowie włoscy za rzecz prawidłową. Włosi nie zajmą bynajmniej wobec dzisiejszego rządu nieprzyjaznej postawy.

Koniec wczorajszego posiedzenia izby deputowanych spóźniony wskutek przerwy telefonicznej.

Wiedeń 26 października. Po mowie dep. Malfattiego zabrał głos dep. Kathrein i oświadczył, że wobec walki, jaka toczy się namierzenie na polu narodowościowym, katolickie stronnictwo ludowe uważa za najgłośniejsze swoje zadanie dolożyć wszelkich starań, aby przez utworzenie drogi do porozumienia pomiędzy uciągającymi się z sobą stronnictwami umożliwić parlamentowi spokojną pracę i uczynić go zdolnym do wydanej działalności. Ku temu też zdążyła dawniej wszystkie jego zabiegi, a to

spółem z prawicą. Katolickie stronnictwo ludowe starając się o wytworzenie normalnych parlamentarnych stosunków, użytych samem poparciem także rządowi. Stronnictwo mowcy powiada z zadowoleniem, jeżeli powiedzie się na drodze parlamentarnej załatwić te zadania państwowe, które nie cierpią zwłoki i powinny być załatwione pomyślnie w interesie ogółu. (Oklaski.)

Po krótkiej polemice deputowanego Fochlera z grupy Schoenerera, zwróconej przeciw Strańskiemu przetrwano obrady. Izba uchwaliła na wniosek deputowanego Russa przekazać przedłożenie w sprawie zniesienia stempla dziennikarskiego z zaniechaniem pierwszego czytania komisji prasowej.

Do prezydja izby nadeszło pismo sądu powiatowego w Tarnowie z żądaniem zezwolenia na sądowe ściganie posła Winkowskiego.

Pp. Jaworski, Bilinski i towarzysze wniosli interpelację z powodu niesukcjonalności uchwalonej przez Sejm galicyjski zmiany krajowej ordynacji wyborczej.

Dep. Jarosiewicz interpelował z powodu niewłaściwego rzekomo wykonywania przez starostwo w Tlumaczu ustawy o stowarzyszeniach.

Do deputacji kwotowej zostali wybrani: Janda, Jaworski, Kathrein, Menger, Prade, Povzse, Schwegel, Maks Zedwitz, Dawid Abrahamowicz, Forst.

Wiedeń 26 października. (Godz. 12.) Przed dzisiejszym posiedzeniem izby poselskiej odbyły narady klubowe następujące stronnictwa: Kolo polskie, niemiecky postępowcy, niemieckie stronnictwo ludowe, czeska szlachta feudalna i związek socjalno-demokratyczny.

Po otwarciu posiedzenia przedsięwzięto wybory komisyjne, poczem nastąpił dalszy ciąg dyskusji nad programem rządowym. Zabrał głos Młodocześni Kramarz, a za ledwie parę słów wygłosił, lewica demonstracyjnie opuściła salę.

Wiedeń 26 października. Na dzisiejszym posiedzeniu minister finansów wniósł przedłożenie o regulacji placu państwowego, która to sprawa potrzebuje jeszcze aprobaty parlamentu.

Socjalista Berner i towarzysze postawili interpelację w sprawie krwawych zajęć na Morawach, szczególnie w Holeszowie i w Welsinie. Interpelanci zapytują, jakie środki myśli zastosować rząd, aby nadal zapobiedz rozlewowi krwi i domagają się nagłego traktowania sprawy.

W dyskusji nad programem rządu Kramarz z dowodził, że zniesienie rozporządzeń językowych jest zbrodnią, popełnioną na narodzie czeskim. Po nagłej zmianie systemu stronnictwo nie może mieć zaufania do rządu. Wobec tego Młodocześni wytrwają na stanowisku dotychczasowym i prowadzić będą aż do końca walkę z całą bezwzględnością (oklaski na ławach młodocześców.)

Gdy Kramarz skończył, Niemcy powrócili do sali, poczem zabrał głos Kroat, poseł Bianchini i mówił najpierw po kroacku, a potem po niemiecku. Oświadczył on, iż uważa za swój obowiązek powiedzieć, że Kroaci nadal dążyć będą do połączenia wszystkich Kroatów pod berłem habsburskiem. Dalej mowca oświadczył się za zjednoczeniem Kroacji z Dalmacją. Mowca uskarżał się, że języki słowiańskie nie są tak faworyzowane w Dalmacji, jak niemiecki, albo włoski.

Sejm dalmacki od lat 17 nadaremnie domaga się sprawiedliwego załatwienia tej sprawy, ale nadaremnie. Kroatom brał w duchu narodowym tego pokroju ludzi, jakich mają Niemcy w Wolfie i Setoenerze. (Bardzo słusznie! — na ławach Kroatów.) Dalej mowca podniósł zarzuty przeciw systemowi rządowemu w Dalmacji, wśród ciągłych przerwy ze strony Wolfa.

Konstytucja — mówił — dla Dalmacji jest tylko próżnym słowem (wołania na lewicy: „Od czegoż macie §. 14?”) jedynie podatki są dla nas faktem. Ponieważ oświadczenie rządowe przenika na wkrótce do centralistyczny, postawał dalej rząd swoją działalność rozpoczął od aktu niewdzięczności względem braci Czechów, dlatego Kroaci zwałcząc go będą wszelkimi, przez konstytucję dozwolonymi środkami.

Dalej zabrał głos poseł Zaczek. Wiedeń 26 października. P. Zaczek gwałtownie atakuje rząd i oświadcza, że obecna zmiana systemu rządu się sankcjonowaniu rewolucji w parlamencie, który niema ani u góry, ani u dołu poważania. Krew paleniła podczas ostatnich zajęć w Czechach i Morawie, spada na tych, którzy rewolucję w parlamencie praktykowali. Mowca twierdzi dalej, że pokój nastać może dopiero wtedy, gdy wszystkie narodowości postawione zostaną na równi z Niemcami.

Hr. Stuerck z wernokonstytucyjnej wielkiej własności wnosi zamknięcie dyskusji. Ironiczne okrzyki podnoszą się z ław czeski h. Wniósł Stuercka 168 głosami przeciw 115 odrzucone.

Z kolei zabiera głos p. Daszyński. Zwraca uwagę rządu, że strzelaniem na Morawach ludu nie zaprowadzi. Prawda, że ludzie, do których strzelano są o dłuższego czasu rozgibowani, ale tak młody gabinet, jak obecny, nie powinien tyle krwi nosić na sobie. Obecna walka tworzy smutką epokę w historii Niemców. Polityka krwi i żelaza, jaką uprawiał Bismarck, jest największym nieszczęściem stulecia. bo polityka ta zabija wszelką sprawiedliwość. (Huczne oklaski u Młodocześców.)

Naród czeski żąda tylko tego, co mu się z prawa należy, chce dojeść do porozumienia nie drogą gwałtu, lecz przez działanie pokojowe. Mimo panującego przesilenia mowca nie traci wiary, że porozumienie między Czechami i Niemcami zostanie osiągnięte i że zwiata era pokoju narodowościowego w Austrii. (Huczne oklaski u Młodocześców.)

Nawet z południowej Afryki nie nadchodzą tak krwawe sprawozdania, jak z Moraw. Mowca uznaje, że rząd wobec wzburzonej ludności znajduje się w trudnym położeniu, atoli wie także, iż bardzo wiele zawiłła tu głupota starostów. Rząd nie powinien patrzeć na rzeczy tylko oczami starostów. My, socjaliści — oświadcza p. Daszyński — stoimy do dyspozycji panom z Czech i Moraw, jeżeli chcą wystąpić przeciw dalszemu przelewowi krwi, ale dla nas krew niemiecka jest również warta, jak czeska i polska. Mowca polemizuje z p. Zaczkiem i czyni Młodocześcom zarzut, że nie chcą podpisywać

najprawdopodobnych wniosków, wychodzący h z inicjatywą socjalistów. Dalej polemizuje Daszyński z wczorajszą mową p. dra Stranyskiego, przyczem Młodocześni przerywają mu gwałtownymi wyrzuceniami. Oświadczenie Schoenerowskiego o zmyśle włościańskim i patriotyzmie Młodocześców jest, zdaniem mowcy, ohydą.

Powłada Caschom, że w okresie ostatnich 2 1/2 lat, kiedy mieli władzę w rękę, nie mieli zyskać, tylko stracił honor i szacunek ludności. Większość nie jest wcale tak silną, jak to przedstawia p. Stranyski. Historia ustawy o placach sług państwowych dowodzi tego najlepiej.

Mowca przypomina chwilę, kiedy to pp. Abrahamowicz i Kramarz wśród gromkich oklasków z ław młodocześców wprowadzili policję do izby. (Gwałtowne protesty u Młodocześców. W sali panuje wrawa. Wiceprezydent Piłkacz dzwoni i prosi o spokój.) Te wściekłe protesty — woła Daszyński do Młodocześców — jeśli świadczą, że się tego dnia wypieracie, uważam za pierwszy krok do popr. wy.

W dalszym ciągu p. Daszyński napada jeszcze kilkakrotnie na Młodocześców i powiada: Jeden z najlepszych między wami dr. Kaizl stracił tu honor i zainaugurował nieszczęsną erę § 14!

Następny mowca p. Treunfels oświadcza, że żądania Czechów są słuszne, stronnictwo mowcy (centrum) wytwą we związku z prawicą i dążyć będzie do uspokojenia w izbie.

P. Bulat oświadcza, że stronnictwo jego wytwą w związku z prawicą.

P. Iro (szenerowicze) oświadcza, że kwestia narodowościowa może być rozwiązana tylko ogniem i mieczem, a Bismarck żyć będzie w pamięci, póki ostatni Polak i Czech nie zniknie z horyzontu prawicy. (Śmiech na prawicy.)

Na tem posiedzenie zakończono; następane jutro.

Wiedeń 26 października. Mimo wszelkich urzędowych i parlamentarzystów h zaprzeczeń oskarżają się, iż wyższy sąd krajowy w Bernie w istocie wydał rozporządzenie, nakazujące sądom sąsiednim, które należą pod jurysdykcję apeliacji bawarskiej, używać na drusów polskich i czeskich. N Fr. Presse przytoczył dosłownie odnośny reskrypt apeliacji bawarskiej.

Wiedeń 26 października. Jutro rząd przedłoży izbie budżet na rok 1900.

Wiedeń 26 października. Komitet wykonawczy stronnictwa prawicy uchwalił jednomyślnie na wczorajszym posiedzeniu założyć klub, iż zajęcie stanowiska wobec każdej akcji rządowej, nie miały także formalnie przeprowadzenie pojedynczych klubów ma być poprzednio przedmiotem narad w samym komitecie wykonawczym, ewentualnie komitet ten ma powziąć w tym względzie uchwałę.

Wiedeń 26 października. Dowiadują się, że grupa Stojałowskiego stara się o przyjęcie w związek prawicy.

Posiedzenie Koła polskiego.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Wiedeń 26 października. Na posiedzeniu Koła polskiego, które odbyło się przed posiedzeniem izby, na wniosek Dawida Abrahamowicza usubawiono przez sekretarja sprostować doniesienie Słowa Polskiego, jakoby na prufiem posiedzenia Koła postawiono wniosek o wyrażenie nieufności kierownictwu Koła.

W sprawie arszowanego w Rosji redaktora Wojnara polecono interwieniować posłom: Mlewskiemu, Popowickiemu i Sokolowskiemu, a następnie złożyć sprawę przed Kol m.

Nastąpiły wybory do komisji. Do pracowej wszli: W. Dzieduszycki, Merunowicz, Rutawski i Sokolowski; do wojkowej: Wl. Gaietowicz, Lewicki, Popowski, Sapieha i Korłowicki, wreszcie do przemysłowej: Piepes-Poratyński, Götz, Lewicki, Weiser, Pastor, Rychlik i Sokolowski.

Depesze telegraficzne i telefoniczne „Dziennika Polskiego”.

Wiedeń 26 października. W sobotę przybędzie tu król serbski Aleksander i zabawi dwa do trzech dni.

Rzym 26 października. Papież przyjmował wczoraj na osobnym posiedzeniu austro-węgierskiego ambasadora hr. Reverterę.

Paryz 26 października. Na wczorajszej radzie ministrów w pałacu Elizejskim podniósł prezydent Loubet dekret, przedłożony mu przez ministra wojny ten Gallifeta, a zmienił organizację najwyższej rady wojennej w ten sposób, że na przyszłość należy mieć do niej tylko tacy generałowie, którzy w razie wojny mają być dowódcami armij, a w czasie pokoju stali lub stoją na czele korpusu.

Nowy Jork 26 października. W rozszepolnej Kolumbji wybuchło powstanie w prowincjach Cundamarca, Tolima i Santander.

Caracas (w Wenezueli) 26 października. Spokój już zaprowadzony, rewolucja ukończona. Jeneral Castro objął rząd i utworzył nowy gabinet.

Wiedeń 26 października. N. W. Tagblatt otrzymał wiadomość telegraficzną z Brukseli, jakoby król Leopold zamierzał wstrzymać dalsze wypłacanie apanażu arcyksiężnej Stefani, oraz odjąć jej prawo używania tytułu „królowej w wysokości” z chwilą jej powtórzonego zamąż pójścia.

Berlin 26 października. Wielka sensacja zrobiło tu aresztowanie znanego gracza Wolfa, o którym wspomiano często podczas ostatniego procesu poczoiciwów. Wczoraj wezwano go do sądnego sledczego w Monachii. Przyszedł on ze swoim obrońcą, a po przesłuchaniu został aresztowany. Rozprawa przeciw niemu znów poruszy sprawę „Klubu poczoiciwów”.

Rio de Janeiro 25 października. W Santos od dwóch dni nie było żadnego wypadku dzony.

Wiedeń 26 października. Fremdenblatt oświadcza, że nie chce zajmować się pogłoskami, jakie powstały wskutek tego, że pierwszy szef sekcji w ministerstwie spraw zagranicznych hr. Welsersheimb zamierza ucieść się na urlop, — a wedsł których to pogłoski hr. Welsersheimb ma otrzymać inne stanowisko dyplomatyczne. Tem mniej zaś — pisze wspomniany dziennik

— można zajmować się tego rodzaju pogłoskami, iż w Wiedniu nie ma właśnie tych czynników, które w tej sprawie decydują. Z góry jednakże można powiedzieć, że bezasadną jest wiadomość o bliższym ustąpieniu hrabiego Revertery z posady ambasadora w Watykanie, jako którego następującą wymieniają te pogłoski właśnie hr. Welsersheimba.

Madyt 26 października. Krupp prowadzi rokowania z ministrem wojny Aze-raga o zakupno nowych dział dla artylerji hiszpańskiej.

Kraków 26 października. Partja antysemicka rozlepiła dzś po mieście wielkie plakaty, zapraszające na jutrzejsze zgromadzenie w sali hotelu Saskiego. Omawiana ma być na niem działalność postów. Sokolowski i Weigla w obecnej sesji rady państwa i fakt podpisania przez nich interpelacji w sprawie morderstwa w Polnej. Przebieg zgromadzenia zapowiada się burdliwie. Zaproszenia podpisało 9 starszych cechów krakowskich.

Kraków 26 października. Wiceprezydent miasta Dr. Pieniączk, rozpoznał już rokowania z krakowską Kasą oszczędności o pożyczkę mającą w kwocie 500.000 zł. na wodociągi.

Wiedeń 26 października. Wielki przemysłowiec, członek izby parów baron Leitensberger zmarł dziś w nocy w Josefthal.

Gdańsk 26 października. Na kolei Gdańsk-Soboty usłowoano popełnić straszną zbrodnię. Miaonowie na szynach położono kamienie, aby pociąg wykośli. Maszyniście udało się pociąg zatrzymać tuż przed przeskodą, przez co uniknął wielkiego nieszczęścia. Jako sprawców aresztowano pewnego kelnera i pewnego służącego z Oliwy.

Proces Kasy oszczędności.

Lwów 26 października.

Dzisiejsze posiedzenie rozpoczęło się o g. 9. Przesłuchano dalej Jana Naszkiewiczza. Z znania tego świadka obracają się ciągle w ciastnych dśś ramach tego stosunku do Karpinińskiego, wobec którego zachowują wielką rezerwę, a tła obaiste przy swoim twierdzeniu, że długi jego w Kasie nie mogą tyle wynosić. Nie może jednak stwierdzenia swego niczem umotywować, bo rachunków żadnych nie prowadził, a kombinacje swego opiera jedynie na tem, że Karpiniński mówił świadkowi kilkakrotnie: „bądź spokojny, już ja cię nie oszukam” i przedstawiał korzystnie stan jego interesów.

Pytany o wyjaśnienie tej sprawy Karpiniński, odpowiada, że kiedy dawał te zapewnienia Naszkiewiczowi, mógł to uczynić na podstawie mylnego rachunku.

Pokazało się następnie, że Karpiniński wziął od świadka 1000 zł. faktornego. „Za co pan wziął od Naszkiewiczza to faktorne?” pyta Karpinińskiego sędzia przys. Chylewski.

Karpiniński: Za kierownictwo budowy. Sędzia przys.: Ależ pan nie ma prawa kierować budowami.

Karpiniński: Mam, jako przedsiębiorca. Sędzia przys.: Nie rozumiem, jak urząd budowniczy może to tolerować.

Dr. Sołtan: Tak się jednak zwykle dzieje... na Zamarynowie. Czy panu dawał kto firmę budowniczą?

Karpiniński: To niepotrzebne, tak każdy sobie buduje.

Odzytano następnie zeznania budowniczego Winiackiego. Twierdzi on, że mówiono, iż żona Karpinińskiego miała stosunek z jakimś księdzem, który dawał pieniądze. Zaufanie, jakim się Karpiniński cieszył u Zimy, tłumaczono w sferach świadka przypuszczeniem, iż Karpiniński dostarczał Zimie „diewcząt”.

Odzytano też zeznania krawczywni Bokajlo. Wynika z nich, że Karpinińska opuściła męża, bo ją bił i odgrażała się przed świadkiem, iż pójdzie do Zimy i „wszystko mężowi popsuje”.

Przewodniczący: To pan bił żonę? Karpiniński: Ja opowiadam, jak to było...

Szaniec tej zawiłanej historii nie warto jednak przytaczać — wystarczy powiedzieć, że „coś” tam było, ale się w końcu z żoną pogodził.

Przesłuchiowano następnie żonę Naszkiewiczza, której zeznania niczego nie rozjaśniły.

Świadek Domaradzki zeznaje, że Zima nie chciał mu dać kredytu bez zryta Karpinińskiego, za które płacił mu po 100 i 200 zł.

Świadek Madinger, jest jednym z tych, od których Karpiniński wessał „kupował”. Za jeden laty weksel z zyrem adwokata Dwernickiego na 350 zł. dał Karpiniński świadkowi 270 zł. Przeczy też świadek ten mniemaniu obrońcy dr. Sumpera, jakoby Karpiniński chciał mu pomóc — kupił ten weksel, bo widział w tem dobry dla siebie interes.

Świadek Stach, dał z własnej woli Karpinińskiemu 100 zł., aby mu wyrobił pożyczkę. Z zeznań adwokata dra Klafetna wynika, że prowadził interesy właśnie tej grupy przedsiębiorców, którzy za pośrednictwem Karpinińskiego mieli kredyt w Kasie.

Świadek Hars, wyraża się o Karpinińskim przychylnie. Miał za jego pośrednictwem tani kredyt w Kasie. Raz widział, jak Karpiniński zeznając się pocalował Zimę w rękę i pomyślał sobie, że widocznie Zima lubi, aby mu schlebiał.

Świadek ten wyraził oryginalne przekonanie, iż Karpiniński nie wyżył swego stanowiska wobec Zimy.

Przewodniczący: Pan chyba żartuje, albo nie wie, że on jest winien Kasie przeszło 100.000 zł.

Świadek Mielecki zeznaje, że Karpiniński wziął od niego za tyro 500 zł.

Koniec posiedzenia o godzinie 3, następane jutro o godz. 8 rano.

OSTATNIE WIADOMOŚCI I ROZMAITOŚCI.

Nabożeństwo za Chopina odbyło się wczoraj w katedrze łac. za staraniem komitetu chopinowskiego. Mszę św. odprawił ks. kanonik Lenkiewicz. W probierjum wśród kwiatów stał katafalk, przed nim umieszczono wizerunek Chopina. Na chórze śpiewało „Echo”, rozwijając się ustawicznie pod światłem kierownictwem rady p. Seweryna Bersona i znakomitym kierunkiem artystycznym p. Galla. „Echo” śpiewało nowy utwór Galla: „Requiem”. Jest to dzieło wielkiej wartości muzycznej, ogromnie poetyczne i niezwykle piękne. Słuchające tych przedziwnie wspólnych tonów odbiega się myślą od rzeczy

szarych, codziennych, a zatapia się w idealnych sferach. Śpiewała również p. Pawlików-Nowakowska bardzo pięknie i bardzo nastrojowo „Melodie kościelne Chopina i „Pieśń żałobną” Moniuszki. P. Jacek odegrał znakomicie na organach „Preludjum” Chopina. Kościół był przepelniony.

Wybory do sejmu. Z Rawy ruskiej donoszą nam: Dnia 25 b. m. odbyło się tu zgromadzenie komitetu przedwyborczego, celem narady nad kandydatami na posła do sejmu z powiatu rawskiego. Mandat ten jest oprótny przez śmierć śp. Franciszka Jędrzejowicza. Zebranie było bardzo liczne. Obrady zajął ks. Czajkowski, proboszcz rawski, poczem przewodniczącym zebrania wybrano p. Zelechowskiego, byłego marszałka pow. rawskiego. Ks. Czajkowski zgłosił kandydaturę p. Władysława Górki, burmistrza m. Rawy, p. Bałoskórski kandydaturę p. Zelechowskiego, a p. Zelechowski kandydaturę hr. St. Siemińskiego-Lewickiego.

Pierwszy zabrał głos p. Górka i w pięknej mowie złożył swe wyznanie wiary. Oświadczył, iż zawsze będzie popierał interesy włościan, swych wyborców. Urodzony i wychowany w pow. rawskim, a nadto jako długoletni członek rady powiatowej i referent, obeszany jest dobrze z interesami i potrzebami powiatu i potrafi ich bronić. Jako Polak, propagujący zawsze zgodę z Rusinami, będzie się starał o zaspokojenie potrzeb obu narodowości. Mowę jego przerywano ustawicznie hucznyimi oklaskami.

P. Zelechowski przemówił krótko i oświadczył, iż kandydaturę przyjmuje i że w razie wyboru przystąpi do partji konserwatywnej.

Kandydaturę p. Górki poparli w gorących słowach pp. Mikołaj Kogut, mieszczanin z Rawy ruskiej i Mateusz Cich z Potylicza. Za p. Zelechowskim nie odezwał się żaden głos.

Przystąpiono do głosowania. Na p. Górkę padło 36 głosów, na p. Zelechowskiego 11 głosów. Hr. Siemiński-Lewicki nie otrzymał ani jednego głosu.

Przejdym zgromadzenia przesłało protokół z posiedzenia i rezultat głosowania do komitetu centralnego we Lwowie, który dziś odbędzie posiedzenie.

Filja gal. Banku dla handlu i przemysłu we Lwowie. Dziś wprowadzi ustępujący dyrektor dr. Wilhelm Binder, nowego dyrektora Stefana Grabskiego, w urządowanie. P. Grabski przedstawił nam siebie interes słobowy, był potem dyrektorem Banku bałtyckiego w Gdańsku. Wniósł zatem do g. licyjskiej instytucji szerszy pogąd i znajomość światowego handlu.

Oprócz p. Grabskiego, dyrektorem filji lwowskiej jest doskonały znawca tutejszych stosunków p. Marynowski. Sekretarjat objął p. Zieliński, znany z swej energii z czasów wystawy krajowej i długoletni sekretarz Banku kredytowego.

Pojedynek studentów. Z Jasia donoszą, że odbył się tam z powodu słownej obrzy pojedynku na floberty między dwoma studentami, uczniami tamt jeseego gimnazjum. Pięcioklasista zranil w skroń trzcioklasistę, poczem wraz z sekundantem, również uczniem V klasy, odniósł rannego do jego mieszkania. Dyrekcja, dowiedziawszy się o całym zajściu, relegowała wszystkich trzech uczniów ze szkoły.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń 26 października.

(Fr.) Coś zaczyna się psuć dla Anglików na afrykańskim teatrze wojny. Dzisiejsze depesze londyńskie i paryskie nie są już owiane takim optymizmem, jak dotychczasowe doniesienia, a na giełdzie paryskiej sprzedawano nawet bardzo znacznemi partjami akcje afrykańskich kopalń slota. Widac z tego, że właściciele tych akcji zaczynają się niepokoić. Na giełdzie londyńskiej jednak pierwszorzędne banki zakupnymi swemi nie dopuściły dziś do spadku tych papierów. Bądź co bądź, dotychczasowa pewność sfer finansowych w szybki zakończenie wojny na korzyść Anglii została zachwiana. Na naszej giełdzie przeważała dziś słaba tendencja, już to skutkiem zwrotu w opinii giełd zachodnich, już też skutkiem tego, że ultimo tuż za pasem, a prolongata sobowiznał napotyka na trudności. Walory żelazne spadły w cenie mimo doniesień z Berlina, że wszystkie huty niemieckie zamierzają podwyższyć cenę żelaza w stbach i blachy żelaznej o markę na 100 kilogramach. Takie kolejowe akcje spadły, a bankowe z trudnością tylko utrzymały się przy wczorajszych notowaniach i nie wszystkie. Z rent spada wprawdzie na 0 25 ct., węgierska korona na 15 ct., inwestycyjna o 40 ct.

Przyjechali do Lwowa. dnia 26 października 1899 r. HOTEL IMPERIAL ulica Trzeciego Maja l. 3, pierwszorzędny hotel, kawiarnia i restauracja. J. Jodko z Rosji. Hr. H. Starzeński z Polkamenia. Br. H. Liebig, N. Hubka z Reichenbergu. J. Pęgorński z Petersburga. K. Czecz z Bierzanowa. L. Wiesiołowska z Pielicy. W. Blansch z Popowic. J. dr. Münz z Wiednia. G. Romer z Krakowa. K. Peczak z Buchodola. E. Chmielewski z Wyznicy. E. Thon z Stambulu. HOTEL EUROPEJSKI. O. Sala z Wysocka. W. Wasilewski z Siemuszowa. J. Wahl z Wiednia. S. Taussig z Pragi. W. Mazurak z Krasnopolu. E. Geyringer z Wiednia. W. Rudziński z Rosji. J. Pałkisch z Wiednia. S. Krausz z Wygody. M. Weygart z Podlask. W. Brokl z Antoniny.

Nadestane.

(Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też nie bierze na siebie żadnej za nią odpowiedzialności.)

Zmiana pomieszczenia. Dr. BRUDZEWSKI okulista.

b. I. asystent kliniki okulistycznej uniwersytetu Jagiellońskiego, były elew kliniki okulistycznej uniwersytetu w Paryżu osiedlił się we Lwowie przy ul. Kopernika l. 9 ordynuje od 11—1 i od 8—5. 837 1—1

„Flirt” „Kraj”

najlepszee tutki i bibuły w książeczkach z papieru Sassowskiego wyrobu

S. W. Niemojowskiego 188 1—1 we Lwowie.

Wszędzie do nabycia

BIEDNE SERCE

Powieść z francuskiego.

VII.

Miss Burnaby szła poważnie, opierała się ciężko na ramieniu Eli, zatrzymywała, jakby chciała odpuścić, byłaby rada przyciągnąć do nieskończoności pół godziny sam na sam, dojeżdżając do ulicy Mentenotte aż po skończeniu dzieła zniszczenia, jakie sobie postanowiła.

— Los ci sprzyja, panno Elo — mówiła słodko, po macierzyńsku — żadnej przeskody nie znalazła miłość twoja, pomimo, że można się było tego spodziewać. Pani hrabini, choć takiej egoistce, nie przyszło do głowy, że nie będzie, jak teraz wisiła przy jej spódnicy, że będzie jej brak twoje towarzystwo na spacerach, przy niecierpliwym suknie, podróży leniwej i oświadczyła synowi, ponieważ chce się żenić, więc nie może lepszego zrobić wyboru, niż biorąc ciebie. Hrabia nie wiał pod wagę twoje posagu mikroscopu i że pochodzisz — o! teraz to nie wiele znaczą, kiedy można kupić tytuł, jak nowy kapelus — z rodziny nie koniecznie arystokratycznej; cały ten projekt małżeństwa przeszedł łatwo, jak list przez pocztę.

Ela zaczynała niecierpliwie chód procesjonalny nauczycielki i długie jej przemowy, więc przerwała:

— Czy panią to aż do tego stopnia dziwi? Zakochani prawie zawsze robią, co chcą i proszę wstrzymać, że Rajmund i ja stworzeni jesteśmy dla siebie!

Miss Burnaby przygryzła usta:

— Miałbym dość przykładów, gdzie zakochani właśnie przeparli parę, musieli wyznaczyć się pierwszą miłością, ale nie o to chodzi... Nie pytao mnie o zdanie, chociaż mogłabym się uważać za krewną panią Wilhelma i mogę dać dobrą radę, jak każda inna w moim wieku; będę szczerą z tobą, bo trochę i ja cię wychowałam, więc cię dbrze, panno Elo, a gdyby pani de Trèbes była mnie się poradziła, byłabym się oparła stanowczo...

Ela nie dała jej skończyć:

— A to pięknie!... Dlaczego, jeżeli pani łaskawa, oparłabym się naszemu małżeństwu! Czy pani należy do bractwa, werbujących do celibatu?.. Oplatane posłannictwo, miss Alicjo,

nie czuję najmniejszego powołania do zostania starą panną...

Miss Burnaby, zbита z tropu drwinami Eli, zaczęła na nowo:

— Zle robisz, wysmiewając mnie, panno Elo, i nie wiem, po co odzywam się do ciebie; próbuję cię ostrzec, uchronić od smutków, zastraszających życie, jakie najpiękniejszą kobietę pozabawiają urodę... Ja cicho w kącie siedzę, lecz widzę wszystko, co się dzieje... I to nie bez zastanowienia, nie dlatego, żeby cię namawiać do staropaniństwa, rządzę ci, żebyś zwróciła słowo i nie wychodziła za pana Rajmunda de Trèbes.

Ela wyobraziła sobie, że stara miss chora i mówi w gorączce:

— Zwrócić słowo, nie iść za Rajmunda?... powtórzyła. — Przepraszam, miss Alicjo, czy pewna jesteś, że ci się w głowie nie przewróciło?... Czyżby była chora?... Może od słona głowa ci boli?

Miss Burnaby odpowiedziała cierpoko:

— Lepiej mam w głowie, niż ty, bie daczno... Bo czyż to nie warjactwo, rzeczywistość, rzucać życie spokojne, miłe, dom, w którym cię kochają, gdzie klękają przed tobą, panią de Trèbes, która cię za córkę uważa, naszego drogiego Willi, który cici cię jak bóstwo, na ołtarzu by cię postawił, który zamartwia się, że wyjdiesz za mąż i umrze z tę, zobaczysz! Jesteś dumna, a narażasz się jednak na to, żeby wymawiano twoje ubóstwo, żeby uważano cię za intrzygantkę, która zbalałmucila bogatego syna rodziny, co ją jak swoją przyjęła.

Ela odparła z gniewem:

— Nigdy o mnie tego nie powiedzą, możesz być pewna, miss Alicjo!

— O! chciałabym słyszeć, co mówią twoje przyjaciółki!

Ela zniecierpliwiona, zawołała:

— O co ci chodzi, miss!

— O to, żeby ci powiedzieć, ponieważ się upierasz przy swoim, że zanim roj minie, miścisć może, będziesz żalowała czystego, tkliwego uczucia biedaka nieszczęśliwego, który oddał ci całe serce i że pan Rajmund cię nie kocha!

— Rajmund mnie nie kocha! O miss, zwarzowałaś najwyraźniej...

Zmieszana wybuchem śmiechu Eli, śmiechu, w którym brzmiała pewność wzajemnej miłości, miss Burnaby, nie wdrożona do kłamstwa, szukała słów, nie wiedziała, jak powiedzieć to, co sobie przęctowała:

I głosem wahającym zaczęła:

— A gdybym ci zaręczyła, że nie zerwał z dawną kochanką, że widują się ciągle, że pan Rajmund boleje nad jej oziębłością, że tylko na złość tamtej się żeni, żeby zaszczyć jej pobudzić, że porzucił ciebie, nie dbając o skandal, aby dostać tamtą kobietę...

Oczekiwała z całą naiwnością, na oburzenie Eli, na żądanie dowodów, na krzyk bóleści, a co najmniej na płacz rzewny; — lecz ironiczny, a wesoły wyraz twarzy dziewczęcia w osłupienie ją wprawił.

— W jakiej to książce, miss Alicjo, wyczytałaś te straszne historie zdrady, czy mogłabyś sobie przypomnieć?

A zmieniając sposób mówienia, Ela dodała z dumą i powagą:

— Babka moja, która jest świętą kobietą, uczyła mnie od dzieciństwa, że najbrudniejszym czynem jest szkalowanie bliźniego, listy bezimiennne, sianie dokoła siebie niezgody, czyhać na szczęście tych, co się kochają... Jak to może być, pani, modląca się, pani, coby nikomu najmniejszej krzywdy nie wyrządziła — kochałaś mnie w dodatku — zesłałaś aż tak nisko i możesz występować w tak ohydnej roli?... I proszę, nie przysięgaj, miss, żeś prawdy nie zmieniła przewrotnie, dla powodów łatwych do odgadnięcia i tylko powody wstrzymują mnie, żeby tobą nie pogardziłem i nie odwrócić od siebie na zawsze.

— Panno Elo — jąkała rozpaczywie nauczycielka — nie obwiniaj mnie!

— Dobrze, nie mówmy o tem więcej i niech to pomiędzy nami zostanie, Rajmund bowiem nie byłby tak pobłażliwy dla ciebie miss, wyznałoby, żebyś natychmiast dom opuściła... A Willi zanadto by to odczuł, biedny Willi, który kochał cię z pewnością, abyś miss milczała, gdyby widział, w jaki sposób chcesz go bronić, bronić od bóleści i niebezpieczeństwa, istniejącego tylko w twojej wyobraźni romantycznej... Zapytaj go sama, a dowiesz się, jak cieszy się z tego małżeństwa, które mnie do jego rodziny wprowadza... Ministerstwo interesuje się Rajmundem... Oczekano mu stałą posadę w Paryżu i gdy powrócimy z podróży ślubnej, zamieszamy odrazu na drugim piętrze w pałacu de Trèbes... Bądźmy razem, jak dawniej... A jest jedna osoba, która z tego bardzo szczęśliwa, która dziękuje Bogu, że się tak stało, a tą osobą jest Willi...

Tak sprzecząc się, doszły do domu, w którym pani Raymels mieszkała, tam Ela

bez żadnej urazy ucałowała starą miss, oddaną całemu sercem swemu wychowankowi i powiedziała wesoło:

— Ah! dobra miss, dziwny masz sposób bawienia ludzi, których odprowadzasz!

CZĘŚĆ TRZECIA.

I.

Do hrabiny de Trèbes
Plac Stanów Zjednoczonych w Paryżu.

Zarzuca mi pewnie, droga mam, że, wsiadłszy do wagonu, na pierwszej stacji zapomniała o tobie, mam prawdziwa teraz, ponieważ mam szczęście noszenia twojego nazwiska, jestem twoją córką; mam, której nigdy dość nie potrafię kochać, zawdzięcza ci bowiem najpiękniejsze z mgłów na świecie!

Nie śniem wspomnieć, że nie dałam znaku życia, od chwili, gdy z masą kwiatów, cukierków, podarunków i całusów, przegaliśmy się w wagonie, może nawet za wesoło; lecz myśl, że nareszcie należymy do siebie, że skończyłyśmy wszelkie ceremonie, że nie jesteśmy już widowniami, że nikt nas nie rozłączy, doprawdy, odbiera przytomność. Nie chcę rachować dni szczęścia, jakie przeżyliśmy, bo ty, mam, pewnie rachujesz je za smutki.

Niepodobna odnaleźć biura pocztowego w miasteczkach prowincjonalnych; w najlepszych hotelach zapominają o kalendarzu, a obje w Rajmundem wstręt mam, naśladowania Anglików i ciągle żądania czegoś od służby.

Mówiliśmy do siebie: „Napiesz jutro rano z pewnością”, lecz ani jedno, ani drugie nie myślało o obietnicy wczorajszej, gdy Rajmund około południa nazajutrz budził mnie i trzeba było spieszyć z ubraniem, zjeść śniadanie i iść w górę na spacer.

Śliczna moja mam, powiedz, nie gniewasz się już na swoje dzieci?

Ah! jak to dobrze kochać i pozwolić się kochać!

Patrz na siebie chwilami w lustrze, żeby przekonać się, czy rzeczywistość ja to jestem tak szczęśliwa.

Następnie obawiam się tego ogromu szczęścia, boję się, żeby nie stało się coś w naszej miłości i żebym postępować się Rajmundowi. Pragnę tak postępować, aby mój ukochany nie zmógł się moją miłością, nie zwrócił się myślą do przeszłości, nie odwrócił od serca mojego. Chciałabym być tak ładna, jak ty ma to,

mieć twoje ułożenie, twój szyk, być jakby twojem odbiciem.

Rajmund utrzymuje, że nie widział żadnej kobiety, wachlującej się z takim jak ja wdziękiem, to też odgad, gdybym nie bała się śmieśności, tobym nawet pod poduszkę wachlarz wsuwała.

Zachwyca się mojem czesaniem i temi trzema kapelusami, które wybrałaś, mam, dla mnie u Calier, a głównie tym z bratami, który wygląda jak koszyczek kwiatów.

Co więcej mam ci donieść, podczas gdy siedlają dla nas konie?

Zjemy jak we śnie, do tego stopnia, że opuściliśmy mszę świętą w niedzielę.

Dzwony były z całych sił. Kobiety w czarnych płaszczach i białych czepcach ciągnęły przez łąki z książkami w rękach spracowanych. Podczas śniadania, zapytałam usługującego, czy ktoś umarł i pogrzeb będzie; odpowiedział mi zdziwiony, że nie, że to chłopki, czarno jak zawsze ubrane, spieszą na nabożeństwo niedzielne.

Rajmund wziął grzech na siebie. Jeden mniej, jeden więcej, nie obchodzi go wcale. Do widzenia, mam, czy ci się nie zdaje, że listy moje, w których wylewam w twoje dobre i pobłażliwe serce, całą naszą radość i rozkosz z nalażenia do siebie, powinny zostać pomiędzy nami i że nie trzeba, żeby je Willi oglądał?

Dosyć już czytałaś romansów!

A wreszcie piszę i do niego tą samą pocztą, bilecik bardzo czuły i posyłam mu pudełko zaciwającej dobroci czekoladek z pistacjami których u tylko wyjątkowo dostać można. Całuję mamę Ela.

Do pana Wilhelma de Trèbes
Plac Stanów Zjednoczonych w Paryżu.

Piszę te kilka wierszy, bracieśku kochany, żeby ci powiedzieć, iż bardzo często myślę o tobie podczas tej podróży, że łączymy się, Rajmund i ja, że wszystkimi naszymi projektami na przyszłość i że brak mi ciebie więcej, niż mógłbys przypuszczać.

Nie umiem już prawie pisać, ciągle jesteśmy w drodze, a cukierki, które najlepiej lubisz, sama wybierałam.

Ela.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Doniesienia rozmaite

do 1/2 centa od wycisku.

Bilety wycieczkowe, zaproszenia, karty listy ślubne, wykonywane po niskich cenach zakład artyst.-litograficzny. Antoni Przytycki we Lwowie, ul. Lwowska 4.

Lekcja kapitalu 6 do 8 tysięcy korzyści jak w instytucji finansowej na hipotekę, informuje Bolesław Pół, Lwów, plac Bernardyński 14. 1009

Osobliwych 8 Śreść pokoi, wielka sala, 2 przedpokoje, kuchnia i t. d. z ogrodem do wynajęcia. 1008

Realność w Żółkwi duży, bardzo starannie nie budowana, dwa nowe domy (wille) 1/2, ma go ogród przy głównej ulicy, szczeram z powodu oddalenia. Ożesewski Myślesce. 1003

Rydzę kiszona baryteczki 5 kg. franco wysła za 2 zł. Julian Markowski Uściele ruskie. 1010

Sąd powiatowy w Niemirzele przyjmuje zaraz wprawno pisarza.

Smalec ptaszy pół kilo 32 ct, tylko 3 w handlu Leonarda Soleskiego we Lwowie ul. Batorego 1, 2

W dalszym ciągu złożył datki na restaurację kościoła peterskiego w Turce następujący etnografowie:

- Kluzor 6w. Kingi w N. Sączu 1 zł.,
- Ks. J. Klimek z Głogowa 2, Ks. J. Bijo z Mrzognodu 2, Magiarat w Horodence 5, Usszuwanki w Tarnowie 2, A. Hreczanka z Rzeszowa 1, Ks. J. Gryziecki z Woli zarczyckiej od siebie i parafian 5, Ks. Frankiewicz z Żolyni 2, Kisiel z Brzeska 3, Ks. Maciejowski z Czernicze 2, Ks. B. Rączka z Krośnice 2, wyz. 2, Ks. P. Smoczyński z Nienadawki od parafian 10, Towarzystwo zaliczkowe w Głogowie 10, Ks. A. Lętkowski z Krośnice 10, D. 1, Ks. Bobek z Kleczy 150, B. Piłatowski z Brodów 5, Ks. J. Sawicki z Tarnowa 1, Czekanski z Krosna 1, K. Solaryk z Dobromila 050, Dr. B. Kwiatkowski ze Złoczowa 1, N. N. z Grojka 2, M. Drzymalski z N. Sączu 1, Dr. J. Jendz z Grybowa 1, Nieczytelny podpis z Andrychowa 1, S. Artz z Wadowic 2, J. Kownacki z Wieliczki 1 Prof. Pieniążek z Krakowa 1, A. Pazdrowski z Krakowa 2, Pogodowski z Chrzanowa 10, J. Bartunek z Rzeszowa 1, J. Skuciński z Horodeni 050, K. Skrowaczewski z N. Sączu 1, A. Mirski z Limanowy 1, F. Przeszlowski z Zancuła 080, Bankowska z Kolomyi 2, A. Karowska z Wadowic 1, R. Żurowski ze Zbaraza 1, R. Madocka ze Lwowa 2, Ks. J. Wilkowiak z Krośnice 050, H. Warzycha z Miśleca 270, N. Turak z Starego miśleca 2, Ze Strzyna: Pawłowski 330, Piekarski 080, Mordyniewicz 000, H. Parnarowski 030, Obtułowicz 030, M. Przetochy z Sambora 2, J. Sokolowska z Przemysła 250, J. Malecki z N. Sączu 1, J. Kulczycki z Tłumacza 1, K. Chlebowski z Tarnopola 1, K. Schnitzel z Tarnowa 2, Zeleski z Krakowa 3, A. Iwanicki ze Skalat 1, S. Żółtaniec z Żółkwi 180, J. Piasecki z Wieliczki 1, J. Wentz z Krakowa 2, J. Piekarz z N. Targu 1, Ks. Dutkiewicz z N. Sączu 1, Augusta i Ludwik Malecny z N. Sączu 2, A. Trojnarzki z Ropczyce 1, K. Jaworczykowski ze Śniatyna 1, OO. Dominikanie z Jezupola 2, Adamczyk z Sanoka 1, L. Caspary z Przemyslan 1, J. Oszewski z Myślenic 050, W. Krasucki z Cieszanowa 150, W. Kornicka z Tarnowa 1, Ks. J. Drożdż z Tarnowa 1, L. Wyczółkowski z Borszczowa 5, G. Ychowscy z Doliny 3, Ks. J. Jedrzejowski z Kcsiny 2, Urząd parafialny w Sądowej Wiszni 621, Tawarzystwo Oszczędnosci i pożyczek w Osiwiecinie 10, Ks. A. Borowiecki z Bobrek 150, Ks. M. Sonokowski z Gaci 3, Dr. F. Nurkowski ze Lwowa 1, Z. Gońzarczykowie z Tarnobrzegu 2, S. Linde z Pezenizy 1, Ks. Podolski z Ostrowa 2.

Wszystkim P. T. ofiarodawcom składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać” i prosi o dalsze ofiary intencjom komitetu.

Ks. Józef Dzielicz sekretarz i skarbnik, W Turce w październiku 1899.

Obiady

prywatne, smaczne, ze świeżych tylko produktów, składające się z 5 do 6 potań po cen 25 do 30 z r. miesięcznie, wydają były nadwornym kuchmistrz. Czas obiadów między 1 a 3 popołudniu. Sporządza też do d. m. w. cała zastawy na wesela lub wieczorki. O laskawo poprzednie porozumienia listownie lub osobiście upraszamy uprzejmie. J. Owoc, plac Akademicki Nr. 2, parter. 956 1-2

Z DOSTAWY

pozost. tłych jeszcze 2003 sztuk wielkich prywatne, smaczne, ze świeżych tylko produktów, składające się z 5 do 6 potań po cen 25 do 30 z r. miesięcznie, wydają były nadwornym kuchmistrz. Czas obiadów między 1 a 3 popołudniu. Sporządza też do d. m. w. cała zastawy na wesela lub wieczorki. O laskawo poprzednie porozumienia listownie lub osobiście upraszamy uprzejmie. J. Owoc, plac Akademicki Nr. 2, parter. 956 1-2

Kuracyjne sucharki okrągłe

luksusowe podtużne jakoteż 979 1-9

buteczki, solodragi, matowodrugi, rogale i t. d.

takie same jakie dostają się na „Alte Wieser” w Karlsbadzie.

Chleb żytni specjalnie wypiekany i Chleb Grahama

poza Piekarnia higieniczna

Marcina Czyżeka

we Lwowie.

Sklepy: Rynek 27, plac Akademicki 2, ul. Jagiełłowska 6 i ul. Kazimierzowska 37.

Handel z pokojami gościnnymi

eleganckie urządzenia w Stanistawowie urządzenie handlowe, katoteż aparat do piwa i dodownia, korzystne do nabycia. Wiadomość: Schulz (Lwów 3 Maja 11).

Wspaniale ilustrowane

przez znakomitych artystów - malarzy pismohumorystyczne „SMIGUS”

wychodzi we Lwowie dwa razy miesięcznie 1 i 15.

„Smigus” prócz treści nader bogatej na którą składają się humoreski, wiersze, monolog, dowcip, frazeta i zamieszta w każdym numerze najnowsze utwory fortepianowe znanych kompozytorów polskich i zagranicznych.

Kto więc zaprenumeruje „Smigusa” na cały rok ten zbierze sobie piękne album.

„Smigus” jest najtańszym piśmie, kosztuje bowiem kwartalnie we Lwowie 1 zł., na prowincji 1-20, półrocznie we Lwowie 2 zł., na prowincji 2-40, rocznie we Lwowie 4 zł., na prowincji 4-80.

Przenumeraty należy posyłać wprost do Administracji „Smigusa” Lwów, ulica Akademicka 10.

Ks. Józef Dzielicz sekretarz i skarbnik, W Turce w październiku 1899.

Zarząd szkółek leśnych i ogrodowych ZASSÓW pod Czarną

poleca do kultur jesiennych: sadzonki leśne, drzewa parkowe, krzewy ozdobne i rośliny pnące po cenach najniższych. — Katalogi oplatnie 927 1-3

Mieszkania umeblowane do wynajęcia w Wiedniu.

2 frontowe pokoje i gabinet, przedpokój, pokój do kąpiei, kuchnia i pokój dla służących. — Elektryczne oświetlenie, dom nowy, położenie zdrowe, blisko ogrodu, na I. piętrze, na Wiedniu, IV. dzielnica. 938 1-3

Blizszych wiadomości udziela: **J. d'Ostoją w Wiedniu** VI. Dreihufeisengasse 9. Th 36.

Kilku starszych i młodszych pomocników w handlowych z dzialu kolonialnego

bi gtych w ekspedycji przyjmie **Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie** Pijarska 1. 4.

Kandydaci z uboższymi szkoła handlową i magocy się wykazać praktyką w handlu hurtowym, będą mieli pierwszeństwo. Podania z odpisami świadectw i krótkim życiorysem przyjmie **Dyrekcja**. NB. Oferty nienawzględowne zostaną bez odpow. dzi. 933 1-1

Wodociągi.

Stulecie jest ten, że wody w tym roku jeszcze nie mamy, ale z powodu rozkopanych rowów mamy na ulcach potężne błoto. Sposobem usunięcia błota z chodników i ulic nie ma, ale jest sposob, by uchronić się od powalania obuwia, od zamoczenia nóg i od możliwej słabości. 967 1-1

Ten sposob jest: Kupić dziś jeszcze prima petersburskie kałosze. Po najniższych cenach, damskie od 1 zł. 70 ct. — dostać można w handlu pod firmą **Stanisław Gabriel** we Lwowie plac Huliński 1. 3.

Restauracja i śniadania ul. Teatralna 1. 16

połączone 935 1-1 **G. K. Nowicki.**

W największym wyborze we Lwowie WIENIE GROBOWE

Metalewa najpraktyczniejsze i najwalsze w cenie najrozmitstsz od 1 do 60 zł. za sztukę. **Szluczne** z kwiatów trwałych od 1 do 15 zł. za sztukę.

Zasuszone od 50 do 5 zł. za sztukę i srucece od najtańszych do najwspanialszych. **Szaryfy** z napisami lub bez, do wienców

handel nasion i kwiatów **ZYGUMTA MEKARSKIEGO** (byłgo zastępcy firmy handlu s. p. Jana Stachewicza) we Lwowie, plac Huliński 1, (naprzeciw Banku hipotecznego).

Towarzystwo Zaliczkowe w Kołomyi

zarejestrowane z nieograniczoną poręką.

Dwudzieste czwarte zwyczajne walne

ZGROMADZENIE

członków Towarzystwa Zaliczkowego w Kołomyi

odbył się dnia 5 listopada 1899 o godzinie 3 popołudniu w sali ratuszowej.

Porządek dzienny:

1. Sprawozdanie dyrekcji z czynności za rok 1898.
2. Sprawozdanie komisji rewizyjnej i wnioski teje.
3. Uzdeczenie Dyrekcji absolutorium za rok 1898.
4. Zatwierdzenie wyboru Dyrekcji.
5. Rozdział zysków.
6. Wylosowanie 5 członków Rady Zawiadowczej i wybór 5 nowych członków.
7. Wybór komisji rewizyjnej na rok 1899.
8. Zmiana dotychczasowego statutu Towarzystwa.
9. Wnioski członków.

Książeczka udziałowa (§ 46 stat.) służy do wstępu na salę. Nieczłonkom wstęp wzbroniony.

Do kompletu jest potrzebna 1/10 część wszystkich do głosowania uprawnionych członków (§ 53 stat.) Rachunki i bilans za rok 1898 Towarzystwa Zaliczkowego mogą być w biurze Dyrekcji podczas godzin urzędowych przegladane i podniesione. Jeśli na powyższym dniu nie jawiły się dostateczna ilość członków, na ten czas odbył się dnia 12 listopada 1899 o tej samej godzinie w tymże lokalu powtórne walne zgromadzenie z powyższym porządkiem dziennym, które bez względu na ilość obecnych większość 1/3 części głosów rozstrzyga (§ 54 statutu).

Kołomyja dnia 14. października 1899.

Rada zawiadowcza:

Jan Stadnieczko, Dr. **J. Wróblewski,** przewodniczący, sekretarz.

Pociągi kolejowe podług zegara środkowo-europejskiego od 1 maja 1899.

Do Lwowa przychodzą:				Ze Lwowa odchodzi:							
z	rano	przedp.	popoł.	wiecz.	noc	z	rano	przedp.	popoł.	wiecz.	noc
z Krakowa	6:00	9:00	1:3*	6:10	9:5	do Krakowa	4:10	8:45	2:55*	6:40	10:50
z Podwołoczysk (lów. dw.)	3:30	8:05	2:35*	5:40	10:25	do Podwołoczysk z gl. dw.	6:15	9:35	1:55*	7:20	11:10
na Podzamcze	3:05	7:44	2:20*	5:10	10:08	z Podzamcza	6:30	9:53	2:08*	7:42	11:32
z Tarnopola-Kopczyniec			2:35*	5:40	10:25	do Tarnopola - Kopczyniec		9:35			11:10
z Borku W-Grzymałowa	3:30		2:35	5:40		do Borku W-Grzymałowa		9:35	1:55*		11:10
z Jarosławia		11:15				do Jarosławia			5:25		10:40
z Czerni-wiec-Itzkan	6:10	11:55	1:50*	6:20	10:10	do Czerni-wiec-Itzkan	6:30	9:45	2:45*	6:26	10:40
z Chodorowa-Podwysok		11:55		6:20	10:10	do Chodorowa-Podwysok	6:30	9:45	2:45*		10:40
z Strzyna, Ławocz, Budapesztu	7:55			10:30	10:30	do Strzyna					